

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A bűnvádi perrendtartás.

Zombor, 1897. június 3.

Mielőtt a ház plénuma elé jutott volna a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat, értekezletet tartott a szabadalvópárt, melyben báró Bánffy miniszterelnök kijelentette, hogy az ellenzék párhatalmi kérdéssé alakította át a tárgyalás alá veendő javaslatot. A törvényjavaslat felett indított vita kezdetén mindenki előtt világos lehetett, mily helyesen ismerte fel Bánffy a helyzetet s mily helyes volt az ítélet, melylyel az ellenzék eljárását jellemezte. Egy kétségtelenül jogi kérdésből, mely felett pártkülönbség nélkül kellene szavazni, politikai ügyet csinált az ellenzék, párhatalmi kérdéssé tette azt, melyből a sajtó egy nagy részének és az utcának támogatása mellett politikai tőkét akart kovácsolni.

A sajtó — és itt kivétel nélkül csak az ellenzéki sajtóról lehet szó — a közvélemény félrevezetésével eltitkolta a 16. §. magas erkölcsi értékét, — ez a §. képezi a botránykövet, — és oly formában adta azt elő, mintha a szabad sajtóval szemben valaki a korrupciót akarná védelmébe fogadni. E célból mozgósították az utcát, szövetkeztek a szociáldemokratákkal, összetobozottak egy kevésbé tekintélyes tömeget, amely többé jóvá nem tehető módon kompromittálta a sajtószabadságot. E tüntetés alkalmával rögtön felismerték, hogy a magyar polgárság higgadt elemei távol maradtak e mozgalomtól, amire jó okaik voltak, és hogy ők jól ismerik és tökéletesen méltányolják a védelem értékét, melyet a kormány a kifogásolt §-ban a polgári becsület védelmére le kellett fektetnie, ha tarthatatlan állapotokat nem akart teremteni.

Az államfentartó polgárság távolmaradása oly tüntetéstől, mely egy véres száju sajtó érdekeit volt hivatva szolgálja, ép oly határozott, mint félre nem érhető ellentüntetés volt, melynek sulya kell hogy kétségtelenül nagy hatással legyen a kormánypartra. És ha a tüntetők botrányának és inzultusainak valósággal ki nem akarta magát tenni az ember, akkor a szakasz népszerűsége mellett elég azt az egy tényt idézni, hogy a szociáldemokratákon kívül jobb elem alig vett részt a tüntetésben. A mozgalom motorai,

kiknek egy-egy nagyobb beszéd és kielégítetlen szónoki nagyravágás nyomta a szívet, hálás közönséget kerestek s ezt a városi aréna előtt meg is találták.

A miről szó van, az a polgár magán becsülete, mely nem részesül elég védelemben s a melyet a sajtó és egyesek kihágásaival szemben hathatósabban meg kell védelmezni. Magánosok ellen elkövetett becsületsértésben és rágalmazásban sem az állam, sem a közérdek nincs érdekelve, de a jogrend van általa sértve s ezt újra helyre kell állítani. Nem gyakorolja magát mindenki a pisztolylövésben s nincs mindenkinek ideje és ereje, hogy nagy gyakoriságot szerezzon a vívásban. És nincs minden családfő abban a helyzetben, vagy nem elég könnyelmű, hogy egészségével, életével játszó, családja létevel veszélyeztessen, magát megsértője fegyverkészségének kitegye. Végül nincs mindenkinek módjában százakat költeni egy sajtóper lefolytatására, a mely per, mint a tapasztalat mutatja, legtöbbszörre a sértő javára dől el és csak a legkritikább esetekben szolgáltat elégtételt az alaptalan gyanúsításokért és nyújt reparatúrát a sértet magánbecsületnek.

A kormánypart azon a ponton volt, hogy jogi okokkal lép az ellentétes áramlat útjába és bizonyítékait a modern juszticia és igazságszolgáltatás arzenáljából veszi. Miután azonban sikerült az ellenzéknek egy jogi kérdésből hatalmi kérdést gyártani, a kormánypartnak ez okokhoz és bizonyítékokhoz még az ellenpart által felhozottak ellen is kell küzdenie, még ezeket is le kell győznie. Egyesek érdekének meg kell hátrálnia az összesség érdeke előtt és a kormánypart ez esetben is meg tudja védeni a javaslat magas erkölcsét. A sajtószabadságot senki sem akarja érinteni. Azt megingatni vétkes és okatlan vállalkozás lenne. Nincs is szándékában sem a kormány, sem a pártnak, az alkotmányosságunk ezt a hatalmas bástyáját aláásni. De a magánbecsület is védelmet és óvatot keres, azt is kellően meg kell védelmezni minden körülmények közt.

Erdély Sándor igazságügyi miniszter egy hatalmas beszédben kelt a képviselőház ülésében ez álláspont védelmére és különös érdemére kell hogy felrójjuk azt, hogy lemondott azokról a tegyverekről, melyeket az ellenzéki izgatás nyuj-

tott neki. Tapasztalatokra hivatkozott és indokokra, melyeknek bizonyító ereje meggyőző s melyeknek hatalma az egész kormánypartot lelkesült helyeslésre ragadta. Nagy fényvel és éles észszel állította az igazságügyi miniszter csatarendbe a pompásan csoportosított indokokat és érveket s beszédének meggyőző ereje csak azokra maradt hatás nélkül, akiket egyáltalán nem lehet kapacitálni és a kikhez érvekké egyáltalán nem lehet félni. Erdély beszéde egyike volt a legfényesebbeknek, melyeket e képviselőházban valaha hallani lehetett. A magyar igazságügy kötelességbuzgó és leglelküsemertesebb öröké annyi munka és támadás után adjuk meg szívesen az elért nagyszerű és teljes sikert, mint a legjobban megérdemeltet. Teljes szívünkkel örvendünk neki.

A gazdasági egyesület közgyűlése.

A gazdasági egyesület közgyűléséről közöltünk már tudósítást a közérdekre való tekintetből közöljük a közgyűlésről vett következő tudósítást is:

Egyesületünk, közgazdasági érdekeink e nagy és elismert tekintélyű képviselője, e hó 25-én délután 4 órakor tartotta meg rendezésvé közgyűlését a vármegye székházának kis termében. Mint rendezés, úgy ez alkalommal is nemcsak helyben, hanem széles e megyében is nagy érdeklődést lehetett tapasztalni e gyűlés iránt.

Az egyesület több mint három decenniumon keresztül ugyyszólván egyedüli szószólója volt megyénkben a közgazdasági érdekeknek s tényleg mezőgazdasági kulturánknak nem egy alkotása neki köszönheti eredetét.

A tegnapielőtti megtartott közgyűlés is fényes bizonyosságul szolgált arra, hogy azt a nagy erkölcsi erőt, melyet egyesületünk a közgazdasági érdekek védelmére fordíthat, nemcsak maga a gazdatársadalom, hanem közhatóságaink is elismerik és méltányolják.

A gyűlésen az elnöki tisztet Latimovits Pál egyleti alelnök töltötte be.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Bohémiából.

Szabóm az új rubát nem adja ingyen
 S hitelt se nyit a zord szabó nekem.
 Hiába kérem, ah biába intem,
 Hogy jobbra fordul még majd életem.
 — Ezért kopott az én rubám Lizettem.
 Nadragom is ezért áll oly veszetten . . .
 Ne vess azért meg kérlek, emiatt:
 Bohémiában ez már így divat.

Szeretlek én, szeretlek jó Lizettem,
 Szívemnek kincse, élte, mindenem.
 Ha látlak: oszlik a felhő felettem
 S a szívem szerelmemmel lesz tele.
 — Oh, hogyha gyomrom is úgy telve lenne,
 Miként szívem! . . . De nincsen semmi benne.
 Ne vess azért meg kérlek, emiatt,
 Bohémiában ez már így divat.

. . . A tél soká húzódik el ez évben.
 Mi boldog az, kinek kabátja van!
 Nekem nincs. Nyugszik. Elpihent a révben . . .
 Káhn apó ügyel rá gondosan.
 — De mit nekem kabát?! Ha fázom, engem
 Melenget a te szép szeméd Lizettem.
 Ne vess meg, óh ne, kérlek emiatt,
 Bohémiában ez már így divat.

Hosszú hajamhoz ritkán ér az olló
 És a kenőcs . . . Hiszed, vagy nem hiszed.
 Zsebem türes. Mindig türes! Hasonló
 Udvarlóiéd fejébe szép Lizett.
 Cipóm formájában nincs semmi „eszme“.
 Ingemre sincsen cifraasz himezve . . .
 Azért ne vess meg kérlek, emiatt:
 Bohémiában ez már így divat.

— Im, megvallottam minden rossz hibámat.
 Most láthatod, hogy mily koldús vagyok.
 Sorsom: öröm helyett a gyász, a bánat.
 Ejembe nem ragyognak csillagok.
 Csak egy csillag ragyog réám: te, szépem!
 Vigasztalom nyomorban, szenvedésben.
 — Ne vess meg, óh ne, kérlek, emiatt:
 Bohémiában ez már így divat.

. . . S ha melléd ülve karjaimba zárlak,
 Illetlen dolgon nem jár az eszem.
 Sosem nézem, milyen formás a lábad . . .
 Oh én, miként azt mások, nem teszem.
 Nem csüng szemem sováran ott a vállon . . .
 Mert én a *lelket*, — nem *testet* imádom.
 — Oh meg ne vess, főképpen emiatt:
 Bohémiában ez is így divat!

Keményfi.

KATICA NÉZETEI.

(Vége.)

Eljött az est, el az éj. De szemeimre nem jött el az álom. Elűzte a kötelességtudás. Folyton szemem előtt táncoltak a hallott szavak: hit, tulvilág, lélek, isten. Ez mind semmi! Egyedül a kötelességtudás a minden. A többi mind üres cifraasz!

Hát lehetséges volna ez?! Nem! Nem lehetséges! Katicának nagy lelki vagy szívifájdalma lehetett, midőn ezeket kimondta. Nem hiszem, hogy maga Katica is komolyan hitte volna, a miket állított, ez a tagadás talán csak arra való volt, hogy a belső vihart, mi szíve mélyén dult, a külvilág előtt eltagadja. Elébe ment általa. Elnéztem soká e látományt. Nagy barna szeméből a szenvedés beszélt. Kibontott bosszu fekete haja hullámosan omlott vállaira, mely halovány orcáit még haloványabbá tette. Soká néztem az arcát s minél tovább szemléltem, annál bizonyosabbá vált feltevésem, hogy e szelid gyermekarc, nem takarhat hitehagyott lelket.
 Lassan viradt. Nem akart az éj mozdulni, mintha

elaludt volna valamely csapszékben, vagy utcasarkon. Végre mégis a csillagok sápadt, játszi sugarai lasanként elenyésztek s a bajnalpir bíbor fénye előntötte a tájt s mint egy ébredő tetszhalott, megmozdult a föld. Én is felkeltem, hogy üdvözölhessem a felkelő napot.

Ha sosem bittem volna istenben, elég lett volna, hogy egyszer végig nézzem a természet nagy költészetét, az ébredést. Valami titkos, fenséges érzélem lopódzott szívembe, midőn bíbor ágyából felkelni láttam a napot, melynek első sugaraira, mintegy varázslásra megelevenedett a táj. A levegőben bogarak zümmögtek. A bokrokban megcsendült a csalogány epedő, hálaadó dala. A pacsirta pedig az egébe repült s úgy dicsérte az alkotót fenséges dalával, a ki neki mindent adott. A munkások levett kalappal köszöngetik a napot s isten nevével megkezdik nehéz munkájukat. Volna most itt Katica, tudom nem tagadná az isten létét.

Katicával három-négy napig nem beszélhettem. Egy reggelen, midőn szokott sétámra indultam, hirtelen vihar keletkezett, mely elől a templomba menekültem.

A templomban kevesen voltak. Nagybárá ráncos képű öreg asszonyok, kik olvasójuk segélyével lemorzsolták imájukat. A mint előbb kerültem, az oltár szármolyán egy feketébe öltözött karcsú női alakot pillantottam meg. A templomban a vihar miatt kétes félhomály uralkodott s így az imádkozó hölgyet fel nem ismerhettem s csak a vihar elmúltával bontakozott ki a félhomályból tisztán a hölgy alak. Nem akartam szememnek binni. Az az ajátatos imádságba merült hölgy nem volt más, mint a mi istentagadó Katicánk. Nem vett észre. Csak imádkozott buzgón, csendesesen.

Mikor vége volt a reggeli misének hozzá csatlakoztam, hogy megkérdejem, vajjon az ima és a tagadás, hogy férnek meg együtt? Vagy egy bölcsőben ring a tudás és a hit; miként az ujszülött gyermek szívében a bűn és az erény?!

Azonban nem volt szükségem, hogy kérdezzem. Ő maga boldogságtól sugárzó arccal sietett felvilágosítást adni, hogy eddigi állásaival szemben, miként jutott az imához.

— Ugyebár csodálkozok rajtam, hogy imádkoztam?

A gyűlésen jelen voltak: dr. Vojnits István főispán, Karácson Gyula alispán, dr. Alföldy Gedeon, Birválszky Péter (Zombor), Császár Péter (Bács-Topolya), Deák Zsigmond (Apatin), id. Ertl János (Szónta), Falcione Gusztáv, Lajos, Nándor és Sándor, Fejér Gyula, Fernbach Antal, Jakobsits Mihály, Kuszenda János (Zombor), Latinovits Géza (Katymár), Lederer Pál, Mihályi János, dr. Molnár Károly, Molnár József (Zombor), Rácz György (B.-Kula), Rohonczy Lőrinc, Roediger Lajos (Zombor), Siskovits Tamás (Bács-Álmás), Süszler Pál, Szalay Károly, Széchényi József (Zombor), dr. Széchényi Tamás (Bács-Kula), Szemző Károly (Zombor), Szobonya Bertalan (Szabadka), dr. Vass Antal (Zombor), Városvy Károly (Uj-Verbász), Városvy László, Veszolovszky Péter, Vojnits István, Vukicsévits Péter, Zákó Milán és István, Czvetkovits Péter (Zombor), több vidéki földmivelő, a helybeli sajtó képviselői és az egyesület tisztikara.

A közgyűlésen emelkedett hangulat uralkodott.

A tárgysorozatba felvett ügyek felett élénk eszmecsere folyt.

Az egyesület m. évi működéséről az egyesületi titkár jelentése számolt be, melyet a közgyűlés helyesléssel tudomásul vett.

E jelentésnek az egyesület főbb mozzanataira vonatkozó részét az alábbiakban közöljük.

Egyesületünk anyagi viszonyai sokkal ismeretebbek, hogysem azokra különösen is felhívni a figyelmet szükséges volna akkor, amidőn mult évi működésünk általános jellegzéseként azt kell megjegyeznünk, hogy valamely nagyszabású akciót, amelytől mezőgazdaságunknak a kezelés alatt lévő állattenyésztési alap érdekörén kívül eső egyik vagy másik ágában jelentősebb fönlendülés lett volna várható, nem kezdtünk, ilyenért nem áldozhatunk. Bármily szerény is volt legyen működésünk köre a lefolyt évben, mégis voltak olyan mozzanatai, melyek az egyesület elismert közhasznú tevékenységéről tesznek bizonyosságot.

Az ország gazdaközönségével mi bácskai gazdák is örömmel emlékezünk vissza a mult évben rendezett országos kiállításra, mert az állandó és időleges gazdasági, továbbá az egyes állatkiállítások fényes bizonyosságot tettek gazdasági kulturánk nagymérvű haladásáról. *Gazdaközönségünk nemcsak a mezőgazdasági kiállítás csoportjában, hanem az időleges állatkiállításokban is részt vett s különösen az utóbbiakban sok dícsőséget szerzett a bácskai tenyésztők bemutatása által.* Uradalmak és magántenyésztők első rangú kintüntetésekét és fényes elismerést nyertek. Egyesületünk a kiállítások sikere érdekében, természetesen anyagi viszonyaira való tekintettel csak erkölcsileg hathatott közre, de hogy az erkölcsi közrehatás fényes eredményt szült, azt a tények igazolták.

Egyesületünk részt vett a gazdasági egyesületek csoportos kiállításában, irodalmi tevékenységének pedig azzal adta tanujelét, hogy kiadta az egyesület monographiáját s egy alapvető munkát íratott az egyesület titkárijával a megye mezőgazdasági és állattenyésztési viszonyairól.

Valságos mezőgazdasági viszonyainkat érintő kérdések megvitatására Önagyméltósága a földmivelésügyi miniszter ur által a mult évi szeptember hó 17—20. napjain egybehívott nemzetközi gazdakongresszuson egyesületünket Öméltósága az elnök ur volt szíves képviselni, a IV. országos gazdakongresszuson pedig egyesületünk 12 taggal képviseltette magát. A kongresszusok üdvös hatása már is érezhető s meg vagyunk győződve arról, hogy földmivelésügyi kormányunk a létező súlyos bajokat sanálni fogja.

Közgazdasági viszonyainkban a mult évben általában haladás volt észlelhető. Az okszerű gazdaság elvei most már nemcsak a nagy és közép, hanem a kisbirtokosoknál is érvényesülni kezdenek. A kalászosok közül a buza felső Bácskában közép termést adott, közép és alsó Bácskában középben alult. A rozs átlag gyenge, közép volt minőség és mennyiségileg. A zab és árpa megcsiszerte közép termést adtak. A burgonya és takarmányrépa hozama középben felüli volt. A természetes kaszálók jó termést adtak. Igen silány termést nyújtott a szőlő. A július hóban megyénk felső részén pusztított a jég, a peronospora s a szüretet megelőző tartós esőzések a remélhető termést igen rossz volt az elszűrt must. A rizstermés kielégítő volt, minőségre nem áll mögötte az olasz rizsnek. A komlótermés közepes volt s hazai komlónk ma már szíves vevőre talál. A kender középtermést adott ugy mennyiségileg, mint minőségileg. Mezőgazdasági gyáriparkunk lassan fejlődik, sőt szeszgyáraink üzeme sem nevezhető virágzóknak. A halászat a halászati törvény életbe léptetése óta rendszeresebben üzetik megyénkben. Kiváló halbőség volt az idén a Ferenc-szatornában és a Berova nevű Duna-ágban.

A ló-, szarvasmarha- és sertésenyésztés fejlesztése érdekében érkekkel azelőtt megindított és következetesen folytatott működésünk az elmúlt évben sem szűntett és a megkezdett irányban feladatunknak megfelelő mindannyiszor képesek voltunk, valahányszor az ügy rendezése közremunkálásunkat kívánta.

Egyesületünk a különben virágzó lótenyésztés fejlesztése érdekében a mult évben is minden lehetőséget elkövetett. Az általunk rendezni szokott lóversenyeknek és lóversenyeknek lóanyagunk nemesítésére vonatkozó hatását kétségbe vonni nem lehet. Hogy lóanyagunk értékében évről-évre emelkedik, abban kétségteljesen elhatározó befolyása van a bajai ménteleposztályban elhelyezett állami

méneknek, a melyeknek regeneráló hatását lótenyésztő közönségünk ma már készséggel elismeri. Az állami ménék iránti kereslet olyannyira emelkedett a lótenyésztőbizottság által évenként szigorúan megejtetni szokott magán-mén vizsgálat folytán, hogy a bajai ménteleposztály anyaga ugyszólván elégtelennek bizonyult az eziránti kereslet kielégítésére. Mindenesetre nagyon üdvös volna, ha nemcsak egyesületünk, hanem törvényhatóságunk maga is indokolt felterjesztésben arra kérné fel földmivelésügyi kormányunkat, hogy tekintettel lótenyésztésünk vitalis érdekeire, a bajai ménteleposztály anyagát a jövő fedeztetési időnyre megszorítsa, mert mindannyiunk előtt köztudomású tény az, hogy a f. év tavaszán is több községünk nem kaphatott mént. A földmivelésügyi miniszter ur Öexcellentiájához majdan intézendő felterjesztésben figyelmen kívül nem hagyható az a körülmény sem, hogy nekünk kiválólag erősebb csont-structurájú ménekre van szükségünk, mert népies tenyésztőink a könnyebb testű, de magasabb véralkattal bíró méneknek amazokat elébe helyezik. Ha indokolt kérésünk kedvező elintézésre fogna találni a földmivelésügyi kormányzat részéről, ugy az egyes fedeztetési állomásokon elhelyezett méneknek intensivebb kihasználása lóanyagunk minőségét szembeszökően fogná emelni. *Lótenyésztőbizottságunknak a magánménék vizsgálata alkalmával kifejtett egyöntetű és a körülményekhez képest elég szigorú eljárása, továbbá a községi fedeztető állomások felügyelete igen üdvös befolyást gyakorolnak az okszerű tenyésztés helyes irányelveire. Kívánatos volna azonban, hogy tenyésztőink a csikónevelésre is nagyobb gondot fordítsanak, mert a mai nevelési rendszer mellett szilárd és korrekt lovat csak kis százalékban tudnak produkálni. Egyesületünk e téren is tud van már a kezdeményezés stádiumán, a mennyiben ezideig anyagi támogatással 10 csikóért létesítést tette lehetővé. Sajnos, hogy csikóért alapunk kimerült s így egyelőre csak erkölcsi támogatással hathatunk közre újabb csikóérték létesítéséhez. Ha tény azonban az, hogy földmivelésügyi kormányunk a jövőben az állami ménék kiosztásánál első sorban azokra a községekre kíván tekintettel lenni, a melyek már csikóértéket létesítettek, ugy ezzel az eljárásával lótenyésztési ügyünknek nagy horderejű szolgálatokat fog tenni, amennyiben községeinket bár közvetve, csikóértékek sürgős felállítására fogja sarkalni.*

Évek tapasztalata arról győzött meg bennünket, hogy anyavármegyénk különböző helyein tartatni szokott lóversenyek felette nagy befolyással voltak lótenyésztésünk fejlődésére, amennyiben ily alkalmakkor a kis tenyésztők nemcsak tájékozást nyertek lovaik értéke felől, hanem tanácsot is kaptak az okszerű tenyésztés-helyes elveire nézve.

Főleg népies lótenyésztésünk emelése érdekében,

Pedig az igen természetes. Ha okát tudná, hogy isten letét akkor miért tagadtam s ha tudná, hogy most mégis miért imádkoztam hozzá, talán nem is nézne ily csodálkozó szemekkel réám. Akkor, a mikor tagadtam, nagyon kétségbe voltam esve s a szívem is úgy fájt s nehogy az ön vizsgáló tekintete felfedezze szívem fájdalomát, igyekeztem tagadásokkal félre vonni figyelmét, a mi ugy hiszem, részben sikerült is, mert ön a mig érveim felett gondolkodott, megfellekedett szívem titkairól. Igen, a latszólagos csalódás érzete tett egy-két pillanatra istentagadóvá. De most már másképpen van. Most már tudom azt, a mit akkor nem tudtam. Nem sejtje? Hát egészen meg kell, hogy gyónjak önnek? Pedig kitalálhatná.

S a mint beszélt mind jobban és jobban kipirultak halovány orcái.

— Maga kegyetlen, egész vallomásra készített. Hisz mindenki beszél már Janiról. No most se találja el? Tagadólag ráztam fejem.

— No jó, hát megmondom. Jani tegnap gyámomtól megkérte a kezem s én ebből megértettem isten fenéges kegyelmét s azért siettem ma a templomba, hogy halál adjak az istennek, a ki visszaadta nekem azt, a kit én örökre elvesztemnek hittem. Ez az egyszerű magyarázata előbbi tagadásomnak és mai imámnak.

— Nekem pedig kedves kötelességem, hogy leendő frigykötésükhöz sok szerencsét kívánjak. Kezet szorítottunk és elváltunk.

Katica szemei most már nem is voltak olyan becsettek. Sokkal beszédesebb is mint eddig volt s ezt mind az örökké élő szerelem tette, mely hatalmasabb mindennél, erősebb még mint a kötelességtudás.

Ilyenek Katica nézetei!

Trombitás.

Zajlik a tenger . . .

Zajlik a tenger, hab tolu habra,
Vihar kél a nyugró nap nyomán.
Leszáll a mélybe, majd fel magasba,
S fehért tajtékot ver a hullám.

Piros az ég messze nyugatnak,
Sirály madár csapong a szélbe,
S én ott ülök, csendesen, hallgatag
S le-le nézek a sötét őrvenybe.

Úgy hí a hullám, csábít a mélybe,
Édes lesz ott az örök álom.
Fejem lehajtom hablány keblére,
Úgy nyugszom majd a főveny ágyon.
Bánat, csalódás nem ér engem,
Örök nyugalom vár ott réám . . .
Behunyom szemem, szédül a fejem
S csábítva zúg tovább a hullám.

S elfog valami mondhatlan bánat,
Elfog a vágy; mélybe leszáltni.
Keblen nyugodva fehér hablányoknak,
Feltámadás napját bevárni.
S mikor ott vagyok legeslegszelem,
Hídeg szél csapja meg az arcom,
S visszatérek; zúg a hab dühében
S tombolva rohan végig a parton.

(Guarnero.)

Eichardt Károly.

ÜGYVÉDFOGÁS.

A nagyeszomboriak ügyes-bajos dolgait eleitől fogva a Pörös ügyvéd család igazította el. Ez a familia arról vala híres, hogy minden ija-fija a nemes pörnyerő céh tagja volt. Sőt hölgyeiben is megvolt az ez irányú ambíció, mert, hogy sem közönséges ember és nem ügyvéd legyen férjük, inkább pártában maradtak. Így nem csodálhatjuk, ha egyik-másik pörösomó sorba lakta a szépapa, nagyapa, apa és fia irodáját . . . Pörös Márton uram az idősebb pörösféle ügyvédek közül való volt. Megelégette már a dicsőséget, nyuga-

lomba akart vonulni, csak azt várta, hogy legkisebbik leánykáját is férjhez adja.

Ez az idő most bekövetkezett.

Másfél éve, hogy dr. Úgyes Nagyeszomborban telepedett le. Azt gondolta, hogy a hol csupa régi szabású fiskális van, ő, a ki doktor juris, könnyű szerrel teremthet magának pozíciót.

Hanem sajnosan tapasztalta, hogy nem csak diploma kell ahhoz, hogy keresett ügyvéd legyen, hanem mindenek felett sok-sok kliens. Neki pedig épen ezekből volt a legkevesebb.

El is határozta, hogy biz ő ellép innen boldogabb vidékre.

A véletlen azonban másképpen intézkedett. Megismertette vele az öreg Pörös Márton urambátyám gyönyörűséges Zsuzsikájával.

Dr. Úgyes, mint elég szemrevaló fiatal ember, mint ügyvéd és mint a Pörös család tradíciójának alapos ismerője, hirtelenében arra az elhatározásra jutott, hogy — beleszeret Zsuzsikába.

A mi olyan alaposan sikerült is neki, hogy e nemű nagy betegségéből csak az igen gyógyíthatta ki. Megkérte Zsuzsika kezét.

En nem tudom a fentebb említett három jelessége közül melyiknek köszönheti a sikert, elég az hozzá, hogy a mint Pörös uramékhöz betérünk, biz ott lakodalmat ülnek.

A mint körül nézünk, az egyik sarokasztalnál meglátjuk az örömapát az újdonsült vővel.

— Nézd fiam; ezt a csomó aktát szántam neked, mint lányom hozományát. Az én nagyapám, apám, én magam is, ebből elégedtünk, még pedig elég tisztességesen. Ez a remekpör még a te unokáidnak is jó lesz. Fogadd szívesen és viseld gondját.

— Köszönöm apám uram; de nem mondaná meg, mifele pör ez?

— Az uradalom meg a város pörlekedik egy tisztai szigetért. Gyönyörű dolog fiam. Nagyszerű dolog. Csak el ne hirtelenkedd!

— No majd körülötte leszünk.

Mel

tehat közt
egyesület
vidék lóte
díjazást
díjazza. D

Lóve
érdekeit
ban, hog
dést nem
bea felé
megérden

Verse
üldözi, an
majdnem
Népies ten
hetők rá
díjak mia
felkeresni

sünk ügy
is szoros
zatokkal
nyujtanak
épitett lóv
ványi tóke

szeptembe
bol állott.
pedig érté
kiadott 1
400 korona
rettek rész
tént. A lóve

A kato
szíves kőse
arató bizo
hogy az e
talál vevő
bizottságok

nehéz lovas
vásárolnak
közönség
óhajtandó
keresést in
aziránt, hog
ki azt, misz
a mindkét
elővezetett

Az é
phylloxera
gazdaközö
csak egy oks
Lótenyészt
már volt sze

tehat most
nom, mely
ben a mult
denütt Euro

Ezzel az
nem is ért
végig tanul
hozza a sok
Aztán m
éven belül
Hanem aztán

Es belá
den nagyobb
de a mit egy
hamarosan ny
Már most
Hosszas é
zatra jutott, h
Mikor igy

Utjában ös
pénztárossal
közben kivét
csárdához. Épp
A doktor
csónakázta
egy kissé kü
ur kedvét nem
szólítottak me
való reménye

Mikor ma
csolja a legén
vesszőt.
— Minél
— Hát h
paszkodni.

Hát jól
ban, holott, m
nem volt, mert
A mint az
belehelyezték

A mint ot
azt modja a do
— Ejnye,
furcsa, hogy ily

tehát köztervezhetőségünk anyagi támogatása folytán egyesületünk múlt évi szeptember hó 11-én egy nagy vidék lötenyészti közönség érdeklődésével Garán ló-díjazást tartott, melyen 20 ló 250 koronával lett díjazva. Díszoklevelet kapott 9 ló.

Lóversenyeink lötenyészti ügyünk nagy érdekeit volnának hivatva szolgálni, sajnos azonban, hogy versenyeink iránt oly meleg érdeklődést nem sikerült eddig lötenyészti közönségünkbe felbreszteni, mint a melyet a versenyügy megérdemelve.

Versenyeinket is bizonyos fátumszerű balsors üldözi, amennyiben már évek óta Jupiter pluvius majdnem lehetetlenné teszi azok megtartását. Népi tenyésztők csak nagy rábeszéléssel vehetők rá a futtatásra, urlovasaink pedig a kis díjak miatt alig tartják érdemesnek pályánkat felkeresni. Versenyeink sikere pedig lötenyészti ügyünkön kívül egyesületünk anyagi érdekeivel is szorosan összefügg, mert a nagy anyagi áldozatokkal rendezett versenyek eddigi sikerei alig nyújtanak reményt arra, hogy a 3 év előtt felépített lövenytribün építési költségei az alapítványi tőkének visszafizethetők lesznek. Múlt évi szeptember hó 20-án tartott lövenyünk 6 futamból állott. Négy futam díjai pénzbeliek voltak, kettő pedig értékes tiszteletdíj. A négy futam díjaira kiadott 1310 korona, a két tiszteletdíj pénzértéke 400 korona volt. A parasztagdák versenyében 24-en vettek részt, az urlovas versenyekre 12 nevezés történt. A löveny anyagi jövedelme 159 frt 34 kr volt.

A katonai vásárok alkalmával egyesületünk szíves készséggel nyújt segédkezet esetről-esetre az arató bizottságoknak, de sajnos, azt tapasztaljuk, hogy az elővezetett lovak elenyésző kis hányada talál vevőre, még pedig azért, mert a vásárló bizottságok egyszer a könnyű, másszor ismét a nehéz lovas fegyvernembeli katonaság részére vásárolnak lovakat. Hogy e vásárok a tenyésztő közönség előtt hitelüket ne veszítsék, nagyon óhajtanánk volna, hogy egyesületünk mielőbb megkeresést intézzen a földművelésügyi miniszter urhoz aziránt, hogy a hadügyi kormányzatnál eszközölje ki azt, miszerint a jövőben ily vásárok alkalmával a mindkét lovas fegyvernembeli katonaság részére elővezetett alkalmas lovakat megvétesse.

Az évek óta tartó alacsony gabonaárak és a phylloxera pusztítása nyomozástól hatnak meggyénk gazdaközönségére: számottevő jövedelmelet manapság csak egy okos módon ügött állattenyésztés adhat nekik. Lötenyészti viszonyainkról az elmondottakban már volt szerencsém megemlékezni, legyen szabad tehát most működésünknek azt az irányát vázolni, melyet szarvasmarha tenyésztésünk érdekében a múlt év folyamán kifejtettünk. Mint mindenütt Európában, úgy nálunk is részben a

visszabályozások, továbbá a lecsapolások és a közlegelők felosztása folytán a szarvasmarhatenyésztésben egy kis visszaesés tapasztalható. E bajon csak a mesterséges takarmányműveknek általános felkarolt vetése segíthet, a mi kétségkívül átmenetet fog jelenteni az intenzívebb gazdálkodási üzemre.

A köztenyésztésre szánt apaállatok vizsgálataira vonatkozó szabályrendeletek végrehajtása folytán közsegeink lassan-lassan beszerzik szükséges apaállat egyedeiket. A bikákat szükségű közsegeknek a múlt év folyamán is rendelkezésre bocsátottuk az állattenyésztési alapot. 11 község részére 25 db magyarfajta tenyészbikát vásárolt egyesületünk 5725 frt értékben. A bikák részben teljes vételáron, de leginkább árkedvezményrel vagy részletfizetés mellett adattak át a közsegeknek. Egyesületünk a kiosztott bikákat a megye-beli első rangú tenyészetekből vásárolta és osztotta ki a közsegeknek. A bikák iránti kereslet a közsegek részéről, dacára a felajánlott kedvezményeknek, nem nevezhető valami élénknek. E jelenség annak a körülménynek tudható be, hogy a közsegek eljárásai szívesebben szerzik be szükségleteiket közvetlenül maguk s rendszeren kisebb tenyésztőktől, mert ez esetben olcsóbban jutnak hozzá. Szarvasmarhatenyésztésünk fokozatos fejlődésére azonban ez az eljárás üdvös nem lehet, mert félő, hogy uradalmaink, a melyek eddig fajtisza bikaikat a közsegeknek eladhatták, a kereslet csökkenésével vagy esetleges megszüntével lemondanak az egyébként költséges bika-nevelésről.

A sertésenyésztésben a már évek óta tartó vész miatt nagy visszaesés konstatalható. A hízalók a majdnem minden hónapban előforduló kiviteli tilalom miatt óriási károkat szenvedtek. E különben virágzó gazdasági ág érdekében egyesületünk a múlt évben az állami ménesbirtokok tenyészeti méréselt áron tenyészkanokat osztott ki egyes közsegeknek.

A tagok száma 593, melyből 119 alapító. Az egyesület tiszta vagyon 20.901 frt 8 kr. Bevétel volt 4856 frt 31 kr, kiadás 4468 frt 58 kr. Maradvány a folyó évre 387 frt 73 kr. A f. évre elő lett iránogva 3981 frt 73 kr.

Tartott 5 ülést. Előterjesztett 747 ügydarab. Gazdasági ügyekben készséggel adott tanácsot mindazoknak, a kik eziránt az egyesülethez fordultak.

Az egyesület hivatalos közlönye a múlt évben is fennállott s azt minden tag ingyen kapta. Ez képezi a jövőben is az érintkezési kapesot az egyesület és tagjai között.

A titkári jelentés tudomásulvétele után az

egyesületi pénztárnok tett előterjesztést az egyesület pénzügyi viszonyai felől, melyet a közgyűlés hasonlólag tudomásul vett.

E jelentés szerint az egyesület vagyonállása múlt év végével következő volt:

Vagyon:

1. Gyümölcsözőleg elhelyezve	8135 frt 80 kr.
2. Befizetetlen alapítványok	700 " — "
3. Befizetetlen alapítványok kam.	455 " — "
4. Kötelezvényekben	2185 " 01 "
5. Állatokban (9 db tenyészbika)	1885 " — "
6. Tagdíjhátralékokban	580 " — "
7. Lóversenyi tribün értéke	5701 " 89 "
8. Ovadékokban	400 " — "
9. Lötenyészti részvény (1 szelvénynyel)	104 " — "
10. Szerelvényekben (10% leírás után)	366 " 65 "
11. Pénzkészlet 1896. dec. 31-én	387 " 73 "
	20901 frt 08 kr.

Teher:

1. Alapítványi számla	7725 frt — kr.
2. Állattenyésztési alap	11810 " 04 "
3. Csikókeret alap	565 " 77 "
4. Lódíjazási alap	30 " — "
5. Ovadék számla	400 " — "
6. Orsz. m. gazd. e. alapítvány	210 " — "
Egyenleg	160 " 27 "
	20901 frt 08 kr.

Az igazgató-választmány által elfogadásra ajánlott munkaprogrammot a közgyűlés változatlanul elfogadta. A jóváhagyott munkaprogramm szerint a gazdasági egyesület:

1. Díjazást tart július hó elején Ó-Kanizsán.
2. Díjazással egybekötött szarvasmarha-kiállítás rendez július végén a vármegye valamelyik községében. A helység megválasztása az igazg. választmányra bízatik.
3. Lóversenyt tart augusztus hó 20-án, a helybeli dalárda jubiláris ünnepsége napján, Zomborban.
4. Szeptember hó elején szülőszeti tanulmányi kirándulást rendez.
5. A téli hónapokban a mezőgazdasági ismeretek gyakorlati terjesztése céljából a vármegye több községében népi előadásokat tartat az egyesület titkárával. Ezen eszme támogatására felkéri az adai földművelésiskola jeles tanterületét és a gazdakörök elnökségeit.

Az országos magyar gazdasági egyesület megkeresése felett, melyben a hazai gazdasági egyesületek országos szövetségébe való belépésre kéri fel az egyesületet, akként határozott a közgyűlés, hogy e kérdést tegye további consideratio tárgyává az igazg. választ-

Ezzel aztán egyelőre abban is maradt a dolog. De nem is ért volna rá dr. Úgyes, hogy a hatalmas csomót végig tanulmányozza, mert ezentul csak úgy özlött hozzá a sok kliens.

Aztán meg hát új házas is volt, vagy mi. Egy éven belül egyáltalán bele sem nézett a remek pörbe. Hanem aztán annál dühösebben fogott hozzá.

Es belátta, hogy ez a pör olyan pör, a mit minden nagyobb lelkifurdalás nélkül buzhat tömérdek időig, de a mit egy eszázártszázalékkal, azaz egy kis ügyességgel hamarosan nyelbe stíthet.

Már most az a kérdés, melyik módot válaszsza? Hosszas és nehéz töprengés után arra a határozatra jutott, hogy befejezi.

Mikor így megállapodott, egy kis sétára indult. Utjában összetalálkozott a főbíróval, főjegyzővel, főpénztárossal. (Mert, hogy ott mindenki fő volt.) Sétálás közben kivették a Tisza partján meghúzódott Csepégo csárdához. Éppen akkor tanyáztak le a halászok is.

A doktor ur indítványára aztán ráálltak, hogy csónakázzanak egyet. Igaz, kora tavasszal lévén az idő, egy kissé különösnek találták a dolgot, de hát a doktor ur kedvét nem akarták elrontani. A halászegények közül szolítottak meg egy párt, hogy evezzenek. Azok, jó borra való reményében szívesen vállalkoztak rá.

Mikor már elhelyezkedtek, a doktor ur azt parancsolja a legényeknek, hogy vágjanak 4-5 kéve fűzavesszót.

— Minek az doktor ur?
— Hát ha fel találunk fordulni, legyen mibe kapaszkodni.

Hát jól van, legyen meg ez is! gondolták magukban, holott, mint vizmelletieknek arra semmi szükségük nem volt, mert mindnyájan úgy usztak, akár a ponty.

A mint aztán a jó nagy öt kéve fűzavesszót is behelyezték a ladikba, meg is indultak.

A mint ott feljebb-lejebb csónakázgatnak, egyszer azt modja a doktor ur:

— Ejnye, de hosszú sziget ez! Aztán milyen furcsa, hogy ilyen kopár.

— Persze kopár; mert senki sem akarja hiában betiltetni.

— Hogy, hogy?
— Úgy, hogy nem lehet tudni, kié lesz?
— Tán ez a pörös sziget?
— Ez ám.
— Aztán min fordul meg a dolog?

— Valami száz évvel ezelőtt az öregek úgy kö-tötték meg a szerződést az uradalommal, hogy mindig a Tisza közepe legyen a határ. A Tiszának meg tetszett ide ezt a nagy szigetet összehordani, így két ága, következképen két közepe van a viznek. Most nem lehet tudni, melyik közepe az igazi? Az uralom azt mondja, hogy az innesső, mi meg persze azt, hogy a tulsó. Így aztán ez a sziget most valóságos senki földje. Azok sem mernek, vagy akarnak bele semmit tiltetni, mi sem.

— Megérdemelné pedig, mert lehet vagy száz hold.
— Olyan formán van.
— Hm, hm. Tudják mit uraim? Ugy látom, ezek a legények ügyesek, nem fordítanak ki bennünket. Azt ajánlom, dugdossuk el ezt a pár száz vesszót. Akárki lesz is a sziget, legalább nem találja csupaszon.
— Ugy sem fogja már meg.
— Próbáljuk meg, nem olyan nagy vesződés.
— Ugy is elmossa a víz, vagy jég.
— Semmi az, csak próbáljuk meg.
— De mi a csudának erőlködik úgy doktor ur?
— Ne törődjenek vele, csak tegyék meg.

Annyi, a mennyi, elég az hozzá, hogy biz ők hozzáfogtak és előbb minden vesszót 3-4 felé elvagdostván, mind eldugdosták. Derék munka volt, bele is izzadtak.

— No, doktor ur, minket ugyan befogott! Gyönyörű szép fűzes lesz itt őszre. Csak legalább megköszönne a kié lesz.

— Bizonyosan meg fogja köszönni.

Ezzel aztán visszaladikáltak a csárdához és csaptak nagy áldomást.

Nyár felé aztán, mikor a szigeten egész erdő volt, az ügyvéd ur teljes erővel megindította a pört. Olyan tüzzel, vassal dolgozott, hogy ősz közepe táján kenyértörésre került a dolog.

Az uradalmi ügyész is, Úgyes is, minden zugból előráncigálták az érveket, de csak sehogya sem tudtak boldogulni.

Ha az egyik olyan térképet mutatott fel, mely kézzel foghatóván tette az ő jussát, a másik és térképet kerített, a mely amazt halomra hazudtolta.

A vita hevében az uradalmi ügyész azt találja mondani:

— Hogy a nagycsomboriak sem fogták olyan biztosra a dolgot, bizonyítja az, hogy eddig nem merték elfoglalni.

Több sem kellett Úgyesnek!
— Igen is, el merték foglalni, mert tudták, hogy az jogosan csakis őket illetheti. És hogy elfoglalták, bizonyossága az az erdő, melynek fái ők tiltették oda.

Következett a helyszíni szemle, tan kihallgatás stb., notabene egy pár hét múlva Úgyes ezzel a hírrel toppant be apósához:

— Megnyertem a hozományt!
— Hogy, hogy?
— Nagycsomboré lett a sziget.
— Elég számár vagy fiam! Soba sem lesz belőled élelmes ügyvéd!

A mi azonban nem így lett igaz, mert egy pár év alatt dr. Úgyes az összes Pörös ügyvédek leszorította a porondról keresetségével.

Horváth János.

mány s ha a szérettség sikeres működése a belépést indokoltá fogja tenni és az egyesület pénzügyi viszonyait ezt megengedik, úgy a központi vezetőséget, a közgyűlés felhatalmazásából, a belépés felől értesítheti.

A falgó éri közgyűlés egyben tisztújító is lévén, Latinovits Pál elnök részéről tudatja, hogy egyesületünk érdemlens elnöke, Schmausz Endre, a ki 12 éven keresztül sokalaba elfoglaltsága mellett igaz lelkesedéssel vezette egyletünk ügyeit, április hó folyamán hozzá intézett levelében az elnöki tisztisgról lemondott s arra kérte át, hogy e lemondást az ideí közgyűlésnek hozza tudomására. Midőn tehát ehbeli kötelességének eleget tesz, egyben indítványozza, hogy Schmausz Endre volt elnöknek mindenkor érdemei elismerésül jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék, melyet a közgyűlés elnök eljenzés közepette el is fogadott.

A tisztújítás megejthetése végett elnökölő Latinovits Pál úgy a maga, valamint tisztársai nevében is köszönetet mondott a közgyűlésnek az eddigi bizalomért és lejárt mandátumait a közgyűlésnek rendelkezésre bocsátotta.

A közgyűlés a tárgyalás további vezetésére korelnökül **id. Mihályi Jánost választotta meg, akinek indítványára óriási lelkesedés és percekig tartó eljenzés közepett közéletünk egyik kiváló és ritka közszeretetének örvendő tagját, dr. Alföldy Gedeont, bács- és torontálmegyei nagybirtokost választotta meg egyhangulag elnökké.**

Az ujonnan megválasztott elnök szünni nem akaró eljenzés közben nagyobbszabású és tartalmas beszédben mondott köszönetet a közgyűlésnek a belé helyezett bizalomért s azt ígérte, hogy az egylet ügyeit lelkesedéssel és buzgalommal fogja felkarolni és felvirágzását előmozdítani.

A közgyűlésnek ugyancsak egyhangu választásával alelnökök lettek: Latinovits Pál és Koczár Zsigmond.

A szakosztályok elnökeül megválasztottak:

1. **Közgazdasági szakosztályban:** Elnök: dr. Falcione Nándor. 2. **Talajjavítás és vízelcsapolási szakosztályban:** elnök: Heintz Albert. 3. **Földművelési szakosztályban:** elnök: Latinovits Pál, alelnök: Rácz György. 4. **Állattenyésztési szakosztályban:** elnök: Vojnits Simon, alelnök: Weismáhr Mihály. 5. **Lótenyésztési szakosztályban:** elnök: Szemző Gyula, alelnök: Piukovits József. 6. **Szőlőszeti, borászati és kertészeti szakosztályban:** elnök: Vojnits Dávid, alelnök: Vukicsévits Péter. 7. **Gépipészeti szakosztályban:** elnök: Latinovits Géza. 8. **Erdészeti szakosztályban:** elnök: Balázs Vince. 9. **Méhészeti szakosztályban:** elnök: dr. Rátai József, alelnök: Fernbach Károly.

Számvizsgáló-bizottság tagjai lettek:

Bikár Simon, Falcione Gusztáv, Halm Ervin, Késmárky Béla és Városv László.

60 tagu igazgató-választmányba beválasztottak:

Bezerédy Istvan, Szabadka. Baró Bibra Frigyes, Zombor. Dalmay József, Zombor. Dungyerszky Lázár, Bács-Szent-Tamás. 5. **Dungyerszky Jakab, Bács-Szent-Tamás. id. Ertl János, Szónta. Ertl József, Bács. Falcione Gusztáv, Zombor. Falcione Sándor, Zombor. 10. Fernbach Antal, Zombor. Fernbach Károly, Zombor. Fernbach Péter, Zombor. Gombos Béla, O-Becse. Gräber Gyula, Szónta, 15. Halm Sándor, Bács-Madaras. Id. Husvéth István, Zombor. Ivánovits Iván, Baja. Karácson Gyula, Zombor. Kelemen János, Ada. 20. Késmárky Béla, Zombor. Kuszenda János, Zombor. Lukácsy Imre, Ada. Dr. Molnár Károly, Zombor. 25. Id. Mihályi János, Zombor. Neszmírák Ferenc, Rasztina. Piukovits József, Szabadka. Pilaszánovits József, Roglatica. Rácz György, Bács-Kula. 30. Baró Rédl Béla, Kélebía. Rezsny Aurél, Zenta. Roheim Károly, Zombor. Sándor Béla, Zombor. Szalay Károly, Zombor. Szemző István, Zombor. 30. Siskovits Tamás, Bács-Almás. Szobonya Bertalan, Szabadka. Gróf Széchenyi Emil, Vajszka. Széchenyi József, Zombor. Dr. Széchenyi Tamás, Bács-Kula. 40. Id. Szutrély Lipót, Baja. Schmausz Endre, Szabadka. Tárcazy Mór, Zombor. Törley Gyula, Szabadka. 45. Tóth József, O-Kanizsa. Thurszky Jenő, Zombor. Varga Ágoston, Szabadka. Városv Károly, Uj-Verbász. Veszolovszky Péter, Zombor.**

50. Vissy József, Hódásgh. Id. Vojnits Sándor, Szabadka. Dr. Vojnits István, Zombor. Ifj. Vojnits István, Zombor. Vuits János, Zenta. 55. Vukicsévits Péter, Zombor. Wszentek Lajos, Rigyica. Weismáhr Mihály, Kis-Szállás. Dr. Zákó István, Zombor. Zákó Milán, Zombor. 60. Zsótér Andor, O-Becse.

A közgyűlést követőleg igazgató-választmányi ülés tartatott, amelyen egyleti ügyészre dr. Falcione Nándor választatott meg, az egyleti titkárnak pedig mandátuma meghosszabbítatott szeptember végeig.

A szakosztályok alakítása is az igazgató-választmány elé tartozván, ezekbe beválasztottak: 1. **Közgazdasági szakosztályba:** Ivánovits Iván, dr. Molnár Károly, Piukovits József, Törley Gyula, Ungár Lajos, Zsótér Andor. 2. **Talajjavítás és vízelcsapolási szakosztályba:** Birnbaum Ernő, Falcione Lajos, Fernbach Bálint, Gräber Gyula, Karácson Gyula, gróf Széchenyi Emil, Trischler X. Ferenc. 3. **Földművelési szakosztályba:** Biernbaum Ernő, Csiba Ferenc, Fernbach Antal, Hollósy Ödön, Halm Sándor, Kleiszner Károly, Weismáhr Mihály. 4. **Állattenyésztési szakosztályba:** Ertl József, Falcione Sándor, Kuszenda János, Lelbach Antal, Neszmírák Ferenc, Wszentek Lajos. 5. **Lótenyésztési szakosztályba:** Bezerédy István, Fernbach Péter, Gräber Ferenc, Kuszenda János, Latinovits Géza, Lelbach Antal, Pilaszánovits József, Siskovits Tamás, Szemző István, id. Vojnits Sándor. 6. **Szőlőszeti, borászati és kertészeti szakosztályba:** Bosnyák János, Falcione Gusztáv, Halm Sándor, Késmárky Béla, Szobonya Bertalan, Rácz György. 7. **Gépipészeti szakosztályba:** Michels fivérek, Roediger Lajos, Somogyi Emil, Vojnits Béla, Városv Károly. 8. **Erdészeti szakosztályba:** Lederer Pál, id. Mihályi János, Neszmírák Ferenc, Roheim Károly, Weismáhr Mihály, Willmann Mátyás. 9. **Méhészeti szakosztályba:** Bosnyák János, Késmárky Béla, Kleiszner Károly.

Halász Gyula.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma a kettős ünnepek miatt jövő pénteken, e hó 11-én jelenik meg.

József főherceg Bácskában. József kir. herceg öfensége e hó 8-án Bajára érkezik, onnan 9-én Zomborba, Zomborból pedig 10-én Szabadkára utazik. József főherceg a honvédség fölött tart szemlést.

Junius nyolcadika. A napokban lesz harminc esztendeje, hogy Magyarország primása 1867. év június 8-án I. Ferencz József fejére tette a magyar koronát. Ugyancsak egy éve hódoló körmenet vonult el a királyi palota előtt az ezredéves ország ragyogó díszbandériumával. Az idén szüntén megüli az ország ezt az emlékezes napot, melyen Zombor valamennyi templomában hálaadó isteni tiszteletet tartanak.

Miniszeri köszönő leirat. A földművelésügyi miniszter Schmausz Endre főispánhoz a vármegyei lötenyész bizottság és gazdasági egyesület elnökségéről történt leköszönése folytán a következő leiratot intézte: 23592/II. 1897. sz. Méltóságos főispán ur! Amidőn Méltóságodnak f. évi április hó 8-án kelt 25. sz. felterjesztésében a vármegye lötenyész bizottsága és gazdasági egyesületének elnökségéről való leköszönését sajnálatl tudomásul veszem, hivatalos állásomból kifolyólag kedves kötelességemnek tartom Méltóságodnak ezen állásában évek hosszú során át tanúsított kiváló és közhasznu tevékenységéért legőszintébb köszönetemet nyilvánítani és egyuttal felkérni Méltóságodat, hogy az e téren eddig tapasztalt tevékenységével és tapasztalatával a lötenyészésnek kiváló fontosságú ügyét a közérdek szempontjából ezután is támogatni és előmozdítani sziveskedjék. Fogadja Méltóságod tiszteletem őszinte nyilvánítását. Kelt Budapesten, 1897. évi május hó 26-án. Darányi s. k.

Esküvő. Dr. Matzitz Pál, városi tanácsnok, m. kir. anyakönyvvezető, lapunk jeles munkatársa kedden, e hó 8-án esküszik örök hűséget Draskovits Annuska kisasszonynak. A polgári házasságkötést Schlagetter Gyula polgármester fogja végezni, akinek ez az első e minőségű szereplése.

Isteni tisztelet. Az ágostai evangélikus híveknek tudomására adatik, hogy pünkösöd másodnapján a szokott helyen délelőtt fél 10 órai kezdettel orvacsorával egybekötött isteni tisztelet fog tartatni, a melyre a t. hívek ezennel meghívotnak. — Medvezky Zsigmond s. k., egyházi felügyelő. Korossy Emil s. k., utazó lelkész.

Majális. A kereskedő ifjak majálisa vasárnap, pünkösöd első napján lesz megtartva a Sikara erdőben.

A főgimnázium tornaversenyét újabb megállapodás szerint a kitűzött időben (jun. 7. d. e.) minden körülmények között, tehát kedvezőtlen időben is megtartják. Ez utóbbi esetben az egyéni versenyek a gimnázium fedett tornacsarnokában, a katonai rend-és szabálygyakorlatok pedig a Kossuth-utcából a megyeházához vezető kövezett uton fognak lefolyni. Ha egész délelőtt állandóan esnék, csak az egyéni versenyeket tartják meg.

Választás. Pacsér községben esküdté Kulcsévcis Andria választatott meg.

A püspök Ó-Becsen. Ó-Becseről írják június 2-iki kelettel: Nagy ünnepekkel fogadta O-Becse közönsége méltóságos Majorossy János tinini püspök urat, a ki a bérálás szentségét kiosztandó érkezett városunkba szerdán délután. A diszkisérthez tartozó fogatok és banderium délután fél 3 órakor indult el a Szent-István-térről. Több mint száz kocsi indult, de utközben is csatlakoztak. A hosszu kocsisor feldíszített lovaikkal és zászlókkal szép képet nyújtott, míg a 30 lovasból álló banderiumot Mikovits aljegyző és Turfitt esküdt vezették. A határnál levő csárdáig ment a kocsisor, a hol bevárták a püspököt. Öméltósága fél 5 után érkezett a határhoz, a hová a petrovozellóiak kísérték. Mikor a püspök zárt fogatából kiszállt dr. Starcevits Jenő petrovozellói jegyző bucsuzott el tőle meleg hangon, mire öméltósága kijelenté, hogy örömmel emlékszik vissza Petrovozellóra. Különösen kiemelte, hogy a hívek és gyermekek szép egyházi éneklése jól esőleg lepte meg. Ezután Gönczy János ó-becei városbíró lépett elő és érces hangon üdvözölte öméltóságát O-Becse közönsége nevében, mint a kit a város felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül örömmel lát faiai között, mert nemcsak a főpásztort, de a lelkes bazafiat és a nemesszivű emberbarátot ismeri benne. Kívánja az Isten sokáig éltesse! Öméltósága megköszönvén az üdvözlést, örömmel hallja, hogy nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül jelent meg üdvözlésére a város, mert ez a szép egyetértésnek a jele. Erre az egyetértésre kéri isten áldását az összlakosságra. Az eljenzés csillapultával az üdvözölő tömeg kocsikra ült. Az első kocsin dr. Balaton főszolgabíró és Gönczy v. bíró ültek, a másodikon a püspök titkárával. Ezután megindult a végtelen kocsisor. Ó-Becseré a magas vendég fél 6 órakor érkezett. A plébánia utcán két hatalmas diadalkapu volt felállítva, az elsőn e felirat: „Isten hozott!” Az utca minden háza fel volt díszítve, a legtöbb ablakból díszes szőnyegek csüngtek alá. Öméltósága először is a gör. kel. templomba ment, a hol ft. Borota Jován esperes fogadta paptársával. Öméltósága érdeklél nézte a díszes templomot és annak festményeit, meg is kérdezte ki festette? Ezután a róm. kath. templomba ment, a hol a főajtóban fehér ruhás kis leányok közt ft. Fonyó Pál plébános a papok élén várta. Az áldást osztogató főpásztort egy fehér ruhás kis leány üdvözölte meglepő bátorsággal. Mire öméltósága leereszkedőleg válaszolt. Rövid ima után az oltárokat vizsgálta meg a püspök. A díszes templom tetszését nyerte meg. Az új oltárnál kérdezte, ki festé a képet, mire a plébános mondá, hogy Feszty Árpád. Majd meghallgatta a növendékek feleleteit és megdicsérte őket, áldást osztva, a templomból távozott a tűzoltó kordon között a plébániára. Öméltósága csütörtökön a fiukat (mintegy 1500) fogja bérálni, utánna a tisztelgő küldöttségeket fogadja. Pénteken a leányokat (mintegy 1700) bérálja és látogatásokat tesz. Délután pedig megy Bács-Földvára, de mindezekről csak a jövő számban számolhatunk be.

Gyászhir. Özy. horthi és rigyicai Kovách Nep. Jánosné szül. horthi és rigyicai Kovách Gizella tegnap esti 1/2 11 órakor hosszas szenvedés után életének 63. évében elhunyt. Gyermekein kívül nagyszámu rokonság siratja. A temetés folyó hó 5-én lesz Rigyicán.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a szegedi kir. ítélőtábla területén 3 joggyakorlonoki állásra.

Az iparos dalárda versenyez. A zombori iparos dalárda 6-án, vasárnap a reggeli vonattal utazik Nagy-Kikindára, az ottani polgári dalárda zászlószentelési ünnepélyére s az ez alkalommal tartandó országos dalversenyen is részt vesz. A dalárda 32 működő taggal a legnagyobb lelkesedéssel indul utnak s reméli, hogy az egyik díjat elnyeri. Az első díj egy ezüst haberkoszoru, a második egy ívószaru, a harmadik egy karmesteri díszpálca. A hangversenyen 6 dalárda versenyez.

Szigrist Gyula bűnyüge. Szigrist Gyula bűnyügében kedden fejezte be a zombori kir. törvényszék a végtárgyalást. Kardos Kálmán vádbeszéde és Polónyi Géza védbeszéde után a törvényszék az ítélet-hirdetést tegnap d. e. 9 óra tájté ki. Tegnap azonban az ítélet nem lett kihirdetve, mert a törvényszék Szigrist Gyula közhivatali minőségére nézve Bács-Bodrogh vármegye közigazgatási bizottságától adatok beszerzését talála szükségesnek. A törvényszék e szempontból a végtárgyalást folyó hó 8-ára elnapolta, amikor az újabb adatok fölötti észrevételezés és előterjesztések után az ítélet ki fog hirdettetni.

Zeneestélyek. Herczenberger Sándor zenekara Kolompár Sándor vezetése alatt minden szombaton és kedden az „Elefánt“-ban, vasárnap és csütörtökön a „Vadászkürt“-ben zeneestélyt ad. A zenekar ez utou kéri a közönség pártfogását.

Harmadosztályu kereseti adó. Zombor város tanácsa a következő hirdetményt teszi közzé: Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1896-98-iki időszakra alakított zombori adókövető bizottságnak folyó évi június hó 2-án kelt 4/eln. 1897. számu közlése szerint, az 1883. évi 44. t. c. 11. §-ának a) pontja értelmében, a f. évben adó alá vonandó új foglalkozásokat és üzleteket érdeklő, a m. kir. pénzügyigazgatóság által 1897-98. évre összeállított és most közzeszlésre kitétt lajstromban javaslatként kiszámított III. osztályu kereseti adóösszegeknek tárgyalása és megállapítása céljából a fent említett adókövető bizottság, Zombor városára nézve, folyó évi június hó 8-ik napját tűzte ki határidőül; működését pedig délelőtt 9 órakor kezdi meg. A bizottság tárgyalási helyisége Szt. János utca 226. szám alatt (a kir. posta melletti toronyépületben) van. Figyelmeztetnek tehát az érdekeltek, hogy érdekeiknek netáni védelmezése szempontjából a fentjelzett napon a bizottság előtt jelentkezhetnek.

A születe. A 31-én tartott elnökléte adást vettük kedelemügyi törvény tergyarak érde indította a tá — Szeged — összeköttetés utóbb filiaj rosai hajlat miniszter kij e távbeszélő — összeg előleg hatja el. Kú gessé válik, kedelemügyi jegy fizeték központokon vette a telj mely szerint tekintettel a kamatmentes fontartja a Elfogadta a jesztett vélen ben. A vélen a munkásház törvényjavasl legközelebbi a kamara a tartassék meg intező bizotts a kamara érv az idén való A magyar e vízi utak a földmívelési üles tudomása utak fejleszté tokban fejlett igényeit. — T lenügyi minit terjesztésére helyi távirda tervbe vette.

Gyogy niszter O-Verb felállítását en Mileta oklevél

Gyilko res Bálint és foglalkoznak n hívó emberék e az így szerzett áldozatuk Faze 150 frtot esalt nyiségű han is Mihály haszta Zomborba, hog teljesítést. A elmaradtak. E márv egy lástot Bajára utazni kért hat egy ségét egy lást az egy forint elórántva revó Kubatovits esá őrség elfogta s

Műfog lehet megismer hamis fogakat, mely hasonlít tetőjele. Mert a süttötték ki e t bizonyosan me legbékésebb en ki hamis fogat bizonyos hamis denkinék, lelké kedik. Ennek magyarázatát a hamis fogsor a villamfejlesztő villamos áram villamos áram szokja, mig ellen gyengül és a okoskodik az am akadt, a ki meg hamis fogakat. mére, a ki me hamis fog a kú jól, az rosszul zsemlélőve les. a ki a két néze saját tapasztalat

Valószit férfi első szerel oly zavart? — erőfeszítéseket te

Modern (jövendő vejehe kell megtanulnia hallgatta és így gyomrát, mindja

A szegedi kereskedelmi és iparkamara ülése. A szegedi kereskedelmi és iparkamara múlt hó 31-én tartotta meg május havi teljes ülését Gál Ferenc elnöke alatt. Az ülés tárgyalásairól a következő tudósítást vettük: Ez évi márciusi fölterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter értesíti a kamarát, hogy a szeszadó-törvény tervezett reformja alkalmából az ipari szeszgyárak érdekében indított mozgalomból kifolyólag megindította a tárgyalásokat az illetékes pénzügyminiszterrel. — Szeged és Hmvasárhely közt a helyközi telefon-összeköttetés létesítését kérte a kamara több ízben és utóbb fölajánlotta, hogy a két város kereskedői és iparosai hajlandók volnának a költségek előlegezésére. A miniszter kijelenti, hogy bármennyire méltányolja is az e távbeszélő berendezéséhez fűződő fontos érdekeket, az összeg előlegezését legnagyobb sajnálatára nem fogadhatja el. Különben a kért berendezést, mihelyt lehetőséggé válik, létesíteni fogja. — A kamara fölír a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a mérsékelt áru menetjegy fizeték kibocsátását engedélyezze a nagyobb vidéki központokon és első sorban Szegeden. — Tudomásul vette a teljes ülés a kereskedelemügyi miniszter leiratát, mely szerint a kamara által támogatott indokokra való tekintettel az apatini kosárfonó szövetkezetnek 7000 forint kamatmentes állami kölcsönt engedélyez és továbbra is fűntartja az apatini kosárfonó gyakorló műhelyt. — Elfogadta a teljes ülés a közös bizottság által fölterjesztett véleményes jelentést a munkás lakóházak ügyében. A vélemény kiterjeszkedik a főbb elvekre, melyek a munkásbázisnak adandó kedvezményekről tervezett törvényjavaslatnál figyelembe veendő volnának. — A legközelebbi országos kereskedelmi kongresszus ügyében a kamara azt a javaslatot tette volt, hogy az 1898-ban tartassék meg Szegeden. Ehhez az 1896. évi kongresszus intéző bizottsága is készségesen hozzájárul, mivel osztja a kamara érveit, melyek folytán a kongresszusnak már az idén való megtartása nem látszott kívánatosnak. — A magyar technikusok múlt évi kongresszusa által a vízi utak fejlesztése ügyében a kereskedelemügyi és földmívelési miniszterekhez intézett beadványt a teljes ülés tudomásul vette azzal, hogy a kerület érdeklő vízi utak fejlesztésének kérdésében a kamara önálló fölhíratokban fejtette ki kéréseit és a kerület teljesítésre váró igényeit. — Tudomásul vette a teljes ülés a kereskedelemügyi miniszter leiratát, mely szerint a kamara fölterjesztésére elhatározta egy közvetlen budapest-vásárhelyi távira összeköttetés létesítését s ezt a jövő évre tervezte.

Gyógyszertár Ó-Verbáson. A belügyminiszter Ó-Verbász községében egy önálló gyógyszertár felállítását engedélyezte. A felállítás jogát Leszkovácz Mileta okleveles gyógyszerésznek adományozta.

Gyilkossági kísérlet. Kubatovits Lázár, Petres Bálint és Dzsinitz József zombori lakosok azzal foglalkoznak már huzamosabb idő óta, hogy a könnyen hívó embereket becsapják, azoktól pénzt csalnak ki s az így szerzett pénzből élik tétlenül napjaikat. Legutóbbi áldozatuk Fazekas Mihály, bajai lakos, a kitől mintegy 150 forintot csalnak ki azzal az ígérettel, hogy nagy mennyiségű hamis pénzt adnak neki majd érte. Fazekas Mihály hasztalan várta a pénzt s így a napokban ájtott Zomborba, hogy újra követelje Kubatovitstól az ígért teljesítését. A hamis bankok azonban ez alkalommal is elmaradtak. Fazekas szörnyen el volt keseredve, de mármár úgy látszott, hogy beletörődik a sorsába. Ha az akart Bajára utazni; nem volt azonban pénze; Kubatovitstól kért hát egy forintot, ez adott neki, de a nagylelkűségét úgy látszik csakhamar megbánta. Visszakövetelte az egy forintot. E miatt Fazekas szörnyen dühbe jött s előrántva revolverét, háromszor reá lött Kubatovitsra. Kubatovits csak gyöngén sérült meg. Fazekast a rendőrség elfogta s átadta a kir. ügyésznek.

Műfog és karakter. A madarat a tolláról lehet megismerni, az olyan embernek azonban, a ki hamis fogakat hord a szájában, nem ez a hamis fog, mely hasonlít a valódihoz, hanem karakter az ismeretőjele. Mert a hamis fogak viselőinek karaktere, így stíltötték ki ezt bizonyos orvosi körökben, idővel egész bizonyosan megváltozik. A műfog, vagyis hamis fog a legbékésebb embert is civakodóvá, kötekedővé teszi. A ki hamis fogat hord a szájában, annak karakterén is bizonyos hamisság üt ki és bár szívében jót akar mindenkinek, lelke szelid, mint egy báránnyé — krakélereskedik. Ennek a kivül más, belül más állapotnak a magyarázatát adja egy amerikai orvos azzal, hogy a hamis fogsor a nyállal összeköttetésbe lépve, valóságos villamfejlesztő telepet alkot, melyből állandóan gyöngé villamos áram ömlik ki, mely az idegeket felizgatja. A villamos áram a szájban is érzik, de a száj idővel megszokja, míg ellenben az idegekre gyakorolt hatása nem gyengül és a jellemet előbb-utóbb megváltoztatja. Így okozódik az amerikai orvos és eddig csak egy emberre akadt, a ki megcáfolta, az se hordja, hanem csinálja a hamis fogakat. Egy fogorvos kel a hamis fogak védelmére, a ki megfordítja a tételt és így állítja föl: a hamis fog a karaktert jobbá teszi, mert a ki nem rág jól, az rosszul emészt, a ki pedig rosszul emészt, az zsembelevő lesz. Vajjon akad-e hamis fogsor tulajdonos, a ki a két nézet közti eltérést, mint kompetens bíró, a saját tapasztalatai alapján eldönteni meri.

Valószínű ok. „Mi az oka, hogy a mikor egy férfi első szerelmi vallomását teszi, mindig oly félnék, oly zavart? — „Az, hogy őrangyala kétségbeesett erőfeszítéseket tesz abban a pillanatban, hogy visszatartsa.”

Modern háziasszony. A menyasszony apja (jövendő vejéhez): Leányomnak mindenk előtt a főzést kell megtanulnia. Az orvosegyetemet már hosszabb ideig hallgatta és így, ha majd a főzjével ön elrontaná a gyomrát, mindjárt meg is gyógyíthatja.

Érdekes számok. Az országos statisztikai hivatal április fizetéből vesszük a következő számokat: Április hónapban 4348 házasságot kötöttek Magyarországon. Ez a szám kisebb ugyan, mint tavaly áprilisban volt, a mikor 7384 házasság történt, de ha az idei év első négy hónapját együttesen tekintjük, a kötött házasságok száma 53 888. Jóval felülmúlja a tavalyi év hasonló időszakában kötött házasságok számát 47.451-et. Legtöbb házasságkötés a Duna és Tisza közén volt, számszerint 1002. A vegyes házasságok száma 651, az egészenek 14 százaléka. Keresztény zsidó házasság 26 esetben, ebből 13 szor Budapesten kötött házasságot. Tizenöt esetben zsidó nővel vett nőül keresztény nő, tizenegy esetben pedig keresztény nővel zsidó férfival. Volt egy olyan eset is, mikor mohamedán férfi kötött házasságot zsidónővel. A 651 vegyes házasság közül 112-nél kötöttek a házasságukat megegyező nemű gyermekek vállalásáról, aránylag valamivel többször, mint az elmúlt hónapokban. — Tüzeset szám szerint több volt, mint az előző hónapok bármelyikében; de a tüzkár jelentékenyen kisebb, mint március hónapban volt, 685 tüzeset 1223 kárvalottnak 527.598 forintnyi kárt okozott; márciusban pedig 668 tűz volt, s 664.680 forintnyi kárt okozott. 161 tüzesetnél meg lehetett állapítani a tűz keletkezésének okát; 59 tüzesetet okozott gyújtogatás, 4 tüznél villámcsapás, 22 esetben a gyermekeknek gyufával való játéka vagy egyéb pajkossága. 6 tüzesetnél a világító szerkekkel való gondatlan bánás, 67 esetben pedig más hanyagság volt az oka. A legnagyobb tüzvesz Hajdu-Böszörményben pusztított. A születések és halálozások statisztikája kedvező. Élve született 56.406 gyermek, halva született 1305. Hét évnel fiatalabb korban 30.131-en, hét évnel idősebb korban 20.005-en haltak el. Az összes halálozások száma 40.136, a népesség természetes szaporodása tehát 16.270.

A nép meteorológiája. Falb Rudolffon, a leveli bekán és a légmérőn kívül fontos szerepet játszik az időjárásban a mi néplünk is, melynek rigmusokba szedett, különös megfigyelései, a százesztendő kalendárium nyomán, némelykor oly csodálatos pontossággal következnek be. Közlünk néhányat a magyar nép kritikus napjaiból, úgy, a mint a nép száján hagyományként járja emberemlékezet óta: Januárban van Szt. Vince napja, a melyről a néphit ezt tartja: Ha fénylik Vince, megtelik a pince. Ugyanebben a hónapban van Pál napja. Erről így szól a közmondás: Pál fordulása — tél fordulása, vagy: Ha Pál fordul köddel, ember hullik döggel. Február 2-ára esik gyertyaszentelő, a melyen, a mennyire bestit a nap a pitvarba, annyira bever még a hófuvat később — Dorottya szorítja — Julianna tágitja; t. i. — a hideget. 22-én van Üszögös Péter, a melyen, ha ködös a nap, üszögös lesz az eleség is; 24-én pedig Jég-törő Mátyás, a melynek a fagyokat borító jég-takaró fölővadással tulajdonítják. Márciusban, ha hó esik, Gergely megrázza a szakállát; Benedek pedig szákkal hozza a meleget. Május 12—14-ig vannak a fagyos szentek, Pongrác, Szervác, Bonifác, 25-én pedig a fagyos Orbán, mely ha elmult, nem fél már a gazda. Junius 8-a, a koronázás évfordulója, a hirdet Medárt napja, mely megárt a 40 napig tartó sok esővel. 24-én, Szt. Iván napján szakad meg a vetés gyökere, mely ezután nem nő, csak érik. Juliusban esik a Mérges Margit, mely ritkán viszi el a vihar nélkül, míg augusztus 10-ikén Lőrinc belepuskáz a dinnyébe, esőjével tönkretévén azt. Szeptemberben van Fecskehajtó kisasszony, egy régi sváb mondás szerint: Maria Gubert gehn die Schwalben furt, Maria Verkündigung, kommen sie wiederung. Novemberben Márton jön fehér lovon, azaz ekkor kezdődik a havazás és végre december nevezetes napja Tamás, a melyen kemény hideg járja, lehet ölögetni.

Egy vén diák. Minden nagyobb egyetemnek akad itt-ott olyan hallgatója, a ki szürkülő fejjel látogatja a tantermeiket. Ezeknek a vén diákoknak királya lehetne egy Bonysik nevű lengyel, a ki most 75 éves korában tette le a varsói egyetemen az orvosi vizsgálatot. Bonysik ezelőtt 54 évvel iratkozott be a varsói egyetemre, de szegénysége miatt kénytelen volt félbeszakítani tanulmányait és 20 évig kenyerét mint magántanító kereste meg. Ennyi idő után újra beiratkozott az orvosi fakultásra és kitüntetéssel tette le az első szigorlatot, de közbejött a lengyel szabadságharc, Bonysik hazament, lelkesen harcolt és a mikor leverték a fölkelést, az orosz kormány őt is Szibériába küldte, hol 32 évig kellett az ezüstbányákban dolgoznia. Ezelőtt két évvel bocsátották szabadon és a 73 éves ember újra nekilátott a tanulásnak, letette az utolsó vizsgát is, megkapta az orvosi diplomát és Varsóban akar most mint gyakorló orvos letelepedni.

Beszélő lokomotív. A legújabb találmány a beszélő lokomotív; föltalálója természetesen amerikai. Olyan gépről van szó, mely a fűtet hasogató fűtő helyett artikulált hangokat fog kiadni. A lokomotív belsejében fonográf-készülék szolgálja majd az emberi hangokat. Az első kísérlet New-Yorkban pompásan sikerült. A beszélő lokomotív elég érthetően mondta angol ezeket a szavakat: „Megállj!”, „Beszállni!”, „Kész!”, „Mehet!” és egyéb rövid technikai kifejezéseket. A hangokat a gőzsíp idézi elő, csak hogy a fonográf-készülék módosítja. Most még csak első kísérletről van ugyan szó, de talán már nincs messze az az idő, a mikor a gőzgépek az összes figyelmeztető szavakat érthető nyelven fogják elmondani. Legalább ezt írják az amerikai újságok.

Vanderbilt tiszteletdíja. Vanderbilt, a híres amerikai milliommos néhány hónappal ezelőtt Konstantinápolyban volt. Egész családjával kiűn vitorlázott a tengeren gyönyörű jachtján. Egy napon Coquelin, a Theatre Français művészt, aki átutazóban volt, meghívta, hogy látogassa meg és tartson számára egy kis előadást. Coquelin három monológot mondott el, az amerikai nábob pedig így szabta meg a tiszteletdíjat: Őn hatszor fakasztott könyvekre s azt hiszem, nem sok, ha egy esetet 100 dollárra becsülök. Ezenkívül tizenkétszer ragadt kacagásra s minden ilyen alkalom 200 dollárt ér. Aztán papirost húzott elő s ráírta: Coquelin ur számlája Vanderbilt urnál. Egy délutáni előadás: 6 könyv, darabja 100 dollár = 600 dollár; 12 nevetés, darabja 200 dollár = 2400 dollár; összesen 3000 dollár. Coquelin, noha a díjazásuk ezt a módját nem szokta meg, bizonyára elégtlenül távozott.

Ur akart lenni. Jubász Imre halasi illetőségű 19 éves legényke, aki Ördög József szabadkai sugáru mészárosmester lovai körül forgolódott, erővel ur akart lenni.

Nagy pénzt bíztak a legénykére, akinek életében husz forintja sem volt egyszerre. Hetvennégy forintnyi összeget bíztak rá.

A legény elment. Várták aztán sokáig, de az nem jött. A gazda rosszat sejtett s utána ment, ahova küldte. Ott nem látták a legényt.

Elindult hát a rendőrségre, ahol jelentést tett az eltűnt kocsisáról, meg a 74 forintjáról.

Ezalatt a legény fekete ruhát vásárolt az egyik szabóüzletben s fél óra alatt kiöltözködött, mint valami ur.

A maradék pénzével aztán nyakába vette a városot. Itt is, ott is ivott s nagy hangon beszélt, mint ahogy az urak szokták.

De azért az előkelő vendéglőket nem merte meglátogatni. Így került aztán Szegedre s ott egy alsóvárosi kocsimába.

Ekkor már keresték a rendőrök mindenfelé, a Szekula kapitány legényei, akik éjféljárt vetődtek a csapszékbe. A kissé ittas legényke megszeppent. Sejtette, hogy érte jönnek.

— Kibez legyen szerencsénk? — udvariaskodott a rendőr.

— Már mint én ki vagyok? — hebegte a legény remegve.

— No csak szaporán ki a szóval.

A legényke kissé visszanyerte az esztét s kiegyenesedett.

— Mi közük hozzá, ki vagyok — ur vagyok, ur...

— Jól van no. De a nevé szeretnénk tudni.

— A nevem?... Jubász Imre.

— Csak ezt akartuk tudni! — mondta a rendőr s meginvitálta a legénykét éjszakára a város házára.

Vonatok indulása és érkezése Zomborban. A május hó 1-től érvényes és most kiadott vasúti menetrend szerint Zomborban a következő időkben érkeznek, illetve indulnak a vonatok:

1. Szabadka felé indulás: Reggel 4 óra 46 perckor személyvonat, reggel 8 óra 15 perckor gyorsvonat, déli 11 óra 54 perckor személyvonat és esti 8 óra 35 perckor vegyesvonat.
2. Szabadka felől érkezés: Esti 8 óra 34 perckor személyvonat, esti 7 óra 35 perckor gyorsvonat, délutáni 3 óra 34 perckor személyvonat, reggeli 6 óra 45 perckor vegyesvonat.
3. Gombos felé indulás: Esti 7 óra 41 perckor gyorsvonat, délutáni 3 óra 41 perckor személyvonat, reggeli 6 óra 55 perckor vegyesvonat.
4. Gombos felől érkezés: Reggeli 8 óra 08 perckor gyorsvonat, déli 11 óra 47 perckor személyvonat, esti 8 óra 25 perckor vegyesvonat.
5. Baja felé indulás: Reggeli 7 óra 05 perckor személyvonat, délutáni 4 óra 05 perckor vegyesvonat.
6. Baja felől érkezés: Délutáni 3 óra 24 perckor személyvonat, reggeli 6 óra 25 perckor vegyesvonat.
7. Újvidék felé indulás: Délutáni 3 óra 51 perckor személyvonat, hajnali 2 óra 30 perckor vegyesvonat.
8. Újvidék felől érkezés: Reggeli 6 óra 30 perckor személyvonat, esti 7 óra 18 perckor vegyesvonat.

Pályázat. A siketnémák kolozsvári országos intézeténél a tanév végével üresedésbe jövő és idei szeptember 1-ével betöltendő következő négy ágyalapítványi helyre vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur Öngyméltóságának 24533—1897. számú leirata alapján ezennel pályázat nyitattik: a) az első erdélyi; b) a második erdélyi; c) a gróf Karátszonyi és d) a Kolozsvári Casinó ágyalapítványok helyére. Ezekre az ágyalapítványi helyekre csakis magyarországi illetőségű siketnéma fiú vagy leány növendékek pályázhatnak vallás- és nemzetiségi különbség nélkül és pedig az a) és b) alattiakra Magyarországnak csakis a Királyhágón inneni részeitől való (tehát szorosán vett erdélyi) növendékek, a c) és d) alattiakra azonban a Királyhágón innen és tül részektől, tehát Magyarország bármely részéből való növendékek pályázhatnak. Az ágyalapítványi hely elnyerése által a siketnéma növendékek az intézetben ingyen lakás, teljes ellátás és oktatásban részesül. Az alapítványokra nemcsak kezdő, hanem tanulmányaikat még egészen be nem végzett intézeti növendékek is pályázhatnak. A folyamodások a siketnémák kolozsvári országos intézetének felügyelő bizottságához nyújtandók be. A folyamodáshoz születési, himlőoltási, szegénységi és orvosi vizsgálati bizonyítványi melléklendő. Ezeket kivül ha a növendék siketnéma iskolába már járt, az illető iskolai bizonyítvány, ha pedig csak kezdő növendék,

akkor a kolozsvári siketnéma intézet igazgató-ságának bizonyítványa szükséges, hogy az illető a tanításra alkalmas. Az orvosi vizsgálati bizonyítvány kiállításához szükséges irlapokat a pályázók kívánatára a felügyelő bizottság elküldi. A pályázati kérések beadásának határideje 1897. évi június 30-ika. Tájékoztató közöltetik, hogy a kijelölési jogot az a) alatti alapítványi helyre a gyulafehérvári-fogarasi gör. kath. érsek ur önmagméltsága, a b), c) és d) alattiakra pedig az intézet felügyelő bizottsága gyakorolja. A kinevezési jog az a) és b) alatti alapítványi helyre a vallás- és közoktatásiügyi min. kir. miniszter ur dr. Wlassics Gyula önmagméltságát, a c) alatti alapítványi helyre Karátsonyi Jenő gróf ur önmagméltságát és a d) alatti alapítványi helyre a Kolozsvári Casinót illeti. Kolozsvártt, 1897. évi május hó 4-én. A siketnéma kolozsvári országos intézetének felügyelő bizottsága.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” május 30-iki száma 26 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Gróf Széchenyi István szobra Sopronban” (képpel Morelli Gusztáv metszete után). — „Gróf Széchenyi István utolsó évei” (képekkel: A Széchenyi-család mauzoleuma és Széchenyi István sirja Nagy-Cenken). — „A soproni Széchenyi-szobor leleplezési ünnepélye” (képekkel). — Költemények: „Májusi dal” Justh Bélától; „Melankólia” Beszki Istvántól. — Regénytár: „Polgárháború.” Regény. Irta Rákosi Viktor. (Línek Lajos rajzaival). — „Az uszó sziget.” Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti rajzaival). — „Régi díszszemlék.” Vajtkól. — „A műcsarnokból” (képekkel: László Fülöp, Peske Géza, Stetka Gyula, Hary Gyula, Vaszary János, Olgay Viktor, Grünwald Imre stb. festményei után). — „Egy régi képlopás.” — „A szem színe.” — „A lugosi új görög kath. püspök” (Radu Demeter, az új püspök arcképével). — „Az első magyar nőorvos” (dr. Hugonnay Vilma grófnő arcképével). — „Pauli Rikárd” (arcképpel). — Párisi divatlevél (divatképekkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Ujdonságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetem utca 4 sz.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar népszámára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Trilby. A Vígyszínházunk még folyvást nagy közönséget vonzó darabja, Du Maurier és Potter Trilbyje könyvalakban is megjelent. A Lampel Róbert cég adta ki az érdekes színművet Fáy Béla fordításában. Érdekes, hogy a könyvben a végső jelenet, — a midőn Trilbyt halalos rémületbe ejti a Svengali arcképe — másképp van megírva, semmint a színpadon előadják. A színpadon, nyilván a közvetlenebb hatás kedvéért, nagy olajfestményt tesznek föl a szoba falának egy feltűnő helyére, az eredeti kéziratban pedig csak közönséges fénykép az, a mit Trilby a dívánja vánskosa alatt talál, a hova jóakarói hirtelenében eldugták a képet, hogy ő meg ne lássa. Az olvasókat ez az eltérés mindenesetre érdekelné fogja. Egyébként a szöveg szóról-szóra azonos a Vígyszínházban előadott darabbal. A könyvecske igen csinos kiállítású, nyomása tiszta és éles. Kétségtelenül nagy kelete lesz, annyival inkább, mert az ára csak 15 krajcár. 20 kr. beküldése esetén a Lampel R. féle udvari könyvkereskedése Budapesten bérmentesen küldi meg.

CSARNOK.

Rigósban.

Kicsiny kápolna áll magában
Ott távol a Rigós zugában;
A kis fürdő zajától óvja
Százados tölgyek sűrű lombja.

Egy kis lány s a fürdői pompa
A hűs Rigósba csal naponta.
Minden, mit szíve vágy epedve,
Itt nyújtja a gyönyörnek kelyhe

Valóra válna feltalálom
Mindazt, mi csak szíveben álom;
Lánykám epedő dala zendül
S tularad minden szerelemtől!

A percek gyorsan tova szállnak,
S mielőtt útjaink elválnak:
A felső bimbót le ne tépjem,
Mit a gyönyör keze nyújt nékem?

En minden bimbuját letépem
Az útvnek s élvezem kevélyen...
Szívemnek vére fékezhetlen:
Egy perc se tűnjön élvezetlen!

Kezemben borral teli serleg,
Szétozlik bűm, mint könnyű felleg,

Utolsó cseppig ha felhajtom;
S újabb dal kél a fáradt ajkon.

Minden enyém! e puha keblek,
Minden kéje a szerelemnek,
Minden, mi tiltott élet ad csak;
A gyönyörtől szívem túlradt...

— És mégis, mégis, hogyha éjjel
Szent nyugalom van szerzte széjjel,
S imára cseng-hong a kápolna
Kicsiny, ezüst szavú harangja:

A kápolnába lopva, félve
Imbolygok; a Madonna képe
Előtt bűnbánóan leomlok:
— Imádkozom, mint a csalódott,
Ki mindenről már rég lemondott!
Szabadka Gyula.

TRILBY.

Hetek óta adják s nem is fog egyhamar lekerülni a színpadról ez a borzalmas darab. Hatása óriási. Vértelmezés az a kínzás, mely előtűnik lefoly. Nem középkori eszközök, tűzes vas és kerékbetörés játszanak itt szerepet, modern kinpad ez: a legkegyetlenebb lelki szenvedések láncolata. Most is hallom Svengalinak mely vontatott hangját, melylyel az elaltatott leányt saját tetszése szerint kényszeríti cselekedni: „Trilby!... Trilby!... Trilby!... Irjon!... Kivanom!... Parancsolom!...” s aztán elrabolja, hogy kiképezze s általa majd „milliókat” és dicsőséget szerezzen magának.

Svengali zeneművész. A quartier latinban, Párisban, ismeri meg Trilbyt, a festők között. Ezeknek Trilby modellt áll, vacsorájukat készíti, ruhájukat foltozza. Svengali megtudja, hogy Trilbynek kitűnő hangja van, de nincs iskolázva. Felébred benne a gondolat, hogy e leány által fogja megszerezni, ami kell hogy művész legyen: az elismerést. Az ő zenei tudományát egyesíti Trilby hangjával. De hogyan egyesítse e két tulajdost, mely két emberben van s melynek egyben kellene lennie? — Hipnózissal. Trilbyt elaltatja s elrabolja attól kit szeret, évekig kinozza önmagát is, a leányt is, aztán célt ér, diadal diadalt követi. És mikor megtudja, hogy Párisban a hangversenyre eljött Trilby egykori jegyese Billi is, Trilbynek úgy kell énekelnie, mint még soha! Az első fellépés sikerül, de másodsor, mikor Svengali szíve mélyéből akarja a leányt a zene által kifejezhető érzést sugalni, oly lelki megerőltetésbe kerül, hogy iszonyu benső szenvedés után kiadja lelkét. Halálával megszünt Trilby feletti hatalma, ki ezzel egyidőben elveszti hangját s a varázsnak vége. Felébred álmából, mert Svengali mielőtt színpadra vitte volna, elaltatta, de beteg lesz. Felépülése bizonyos, de véletlenül megölt Svengali képét, melynek pusztá láttára ismét hipnotikus álomba merül, énekelni kezd, de hangja kifejezéstelen, hisz ki beléje adta az érzést, már nem létezik. Ez utolsó hipnotikus álmából fel sem ébred, élettelenül összeesik.

A darab hatása lélekzázó. Svengali egy szívtelen ember, ki egy ártatlan leány élete árán elégti ki becsavargát. Művész, ki művészsé akar lenni. S mi teszi a művészt? Az elismerés. Svengali tud, alkot, de hiányzik a világnak osztatlan elismerése, mely egyedüli forum ehhez a kvalifikációhoz. E célja elérésében egyik eszköze Trilby, a másik a hipnózis. Ő a tizenkilencedik század Faustja, a dicsőségvágy Faustja, ki már küzdött hogy tudjon, csak még e küzdelem gyümölcsét akarja s az eszközt nem válogatja. Nem az ördög segítségével jut célhoz, ő modern eszközzel dolgozik: a hipnózissal és Trilby az ő Margarétája. Korunk a művészet századja és Svengali a magasra törekvő művész megzemélyesítője. Ambíció vezet, de elhibázta az eszközt s ezért bűnhődni kell. A költői igazságszolgáltatás érvényre jut, halállal lakol s önmaga ássa meg sírját. Aldozatul esik művészetének. Ha egyszerűen csak meghalna, az nem volna elég, neki előbb még szenvednie kell, halála előtt iszonyu lelki fájdalmat kell kiállnia, úgy, hogy a halál reá nézve inkább megváltás. De szegény Trilby, miért kell neki ártatlanul annyit szenvednie s aztán elpusztulnia? Az ő végzete nem nyugtat meg. Attól a perctől fogva, mikor Svengali elrabolja, élete folytonos szenvedés, kínzás... S mi enyhibti e kegyetlenséget? Trilby maga meséli el barátjainak, mikor félig feléppült, hogy ő mit sem tud sikereiről, sem szenvedéseiről, nem érzett semmit. Természetesen, hisz Svengali rendszeren elaltatta fellépése előtt. De tudjuk, hogy szenvedett, hisz Svengali benső küzdelmeit neki is kellett éreznie, míg a hipnózis tartott, bár ő maga nem tud róla. Ez okozza Trilby halálát. Mennyivel megnyugtatóbb volna reánk nézve, ha Trilby most, mikor Billivel újra találkozik e hosszú szenvedés után, egyesülhetne. De nem! Még kell még egyszer látnia Svengali képét s meg kell halnia!... Ha jól végződnék a darab, úgy megnyugodva távoznánk, de éppen abban rejlik a darab hatása, hogy Trilby ártatlanul szenved. Ebben nem tudunk megnyugodni, ez sérti igazságérzetünket. Az utolsó jelenet célja nem hatásvadászat, célja azt mutatni, hogy mily hatalmas rejlik a hipnózisban, hogy a hipnotizáló képének láttára is képes a médiumot elaltatni.

Most is fülemben csengenek Trilby könyörgő szavai, melyeket a képhez intéz: „Svengali!... Svengali!... Ne nézzem úgy reám!...”

A darab kompozíciója ellen számos kifogást lehetne emelni s egy elsőrangú drámai tehetség kitűnőt tudott volna alkotni belőle. Maga a darab címe is hibás, tragikus alak benne nem Trilby, hanem Svengali. Trilby nem is lehetne hőse, hiszen nem követett el bűnt, ő ártatlan s e szerint nem is lakolhat, a darab hőisévé csak a mi szimpátiánk teszi. De így is jelentékeny egy darab ez, azzá teszi az eszme, mely benne kifejezésre jut.

Simits Ferenc.

Közgazdaság.

A gazdák és a község.

A mezőgazdaságról szóló törvény szerint az érdekelt gazdáknak, birtokosoknak közgyűlésben kell határozni a nyomásos gazdálkodás dolgait, t. i.: a határnak a nyomásokra való beosztása, a közös ugar és tarló legeltetés kérdései fölött. Ugyancsak az érdekelt birtokosoknak kell meghatározni a közös legelő használatának módját. Ahol pedig a birtokosság akarja, még az apaállatok beszerzése és tartása, valamint a pásztorok tartása iránt is a birtokosok közgyűlése intézkedik.

Az említett törvény 10-ik §-a értelmében a birtokossági gyűlések határozatait a községi előljáróság hajtja végre; a nyomásos gazdálkodás, közös legeltetés és apaállattartás ügyeit az intézi. Megállapítja továbbá az ugar, tarló, rét és legelő legeltetésének idejét, módját; gondoskodik az apaállatok beszerzéséről és eltartásáról.

De ugyancsak ezen törvény 11. §-a szerint a birtokosság elvégezetheti ezeket a teendőket a saját maga által e célra választottak által is, ha szervezési szabályokat alkot s ezeket a törvényhatóság jóváhagyja. Ebben az esetben a községi előljáróság teendőit az érdekelt birtokosságok által választott tanács veszi át.

Aki ismeri ezeket a teendőket, tudja, hogy azokat csak törvénytudó, pennás emberek tudják elvégezni. Mert hiszen a birtokossági költségvetés összeállítása, a költségek kivetése, a felsőbb hatóságokkal való érintkezés, a felsőbb hatósági rendeletek végrehajtása, a pénztár kezelése, a számadások összeállítása, a legelőre menő állatok számbavétele, a legeltetési díjak nyilvántartása, annyi írásbeli és olyan nagy felelősséggel járó irni és tenni valót ad, hogy azok végzéséhez nemcsak gyorsan író, hanem a közigazgatási törvényekben, a számadások vezetésében jártas kéz is szükséges.

Vannak olyan községeink, ahol a birtokosok maguk között is találnak több olyan embert, aki mindezekben a dolgokban jártas s elvégzésükre vállalkozik. De amint az országot ismerjük, kevés község van ilyen. Mert a legtöbb helyen mindenki a maga saját dolgával van elfoglalva.

A törvény életbelépte előtt sok helyen a birtokosság a maga választotta emberrel végeztette a dolgait. De uratlan is volt a birtokosság dolga, mert senki sem foglalkozott azokkal eléggé és szigorú felelősség mellett. Azért mi ma is azt tartjuk, hogy csak egyes kivételes helyeken lehet a szóban levő teendők intézését másra bízni, mint a községi előljáróságra.

A községi előljáróság is a községi birtokosok választottja; javadalmazásuk jóformán a birtokosok adójából kerül ki. A jegyzői hivatalban tudják a törvényeket, a számadás vezetését, az írásbeli teendők helyes elvégzését.

A községi előljáróság szigorú felelősség alatt működik; ellenőrzi úgy a felsőbb hatóság, mint a képviselő testület. Tehát abban is a legtöbb biztosítékot nyújtja, hogy a birtokosság dolgai pontosan, okosan, a törvénynek megfelelőleg fognak intéződni. A birtokossági pénzeknek is legbiztosabb helye a községi pénztár. Ennélfogva minden a mellett szól, hogy a birtokosok a községi előljáróságra bízzák a dolgaikat.

Csak hogy nem szabad elfelejtenünk, hogy a községi jegyzői hivatalokban már ma is igen sok a dolog. Ha még több dolog megy oda, méltányos arról intézkedni, hogy ezért a jegyző a munkához képest külön díjazást kapjon.

Ha azután az előljáróság gondos kezelése alatt jól vannak kivétele és beszedeve a birtokossági költségek, jól van kezelve a pénztár, javulnak az állapotok; az ügyvezetésért adott javadalmazás sokszorosan megtérül.

Dr.
BITT
H
MA
Az első
tulajdonos
nal bé
gosítás
GERT

584. szám.
kig. 1897.

Árv
Ezennel
képező vadász
tus hó 1-től
folyó évi
a legtöbbet
Írásbeli
feltételek a
Szántóvár
Odry A
jegyző

1131. szám.
kig. 1897.

Pályá
Alulirt
hírré tétetik,
rendőri állás
1. A gyal
havi utolagos
rezni köteles.
2. A pály
letű kiszolgált
3. A pály
zolni egészség
4. A pály
adandók be
erkesési és ov
lása elegendő
bizonyítványba
Kelt Ká
Cziráky
jegyző

51. szám.
Ig. 1897.

Pályá
A zombor
sedésben levő
pénztári ellen
felhivatnak ez
felszerelt folyó
június hó 1-től
be, mivel a ké
vétetni nem fog
Figyelmezt
elnyerő tartoz
ennek megfelle
a pénztár javá
sitani, illetve
Zomborba

3-2

H
Alulirott
gyámhatóság
nok, ezennel
10. sz. tjkö
Bunyi Kár
lanokból. a
6679—6681
a. ház és 4
első szőlő tá
és 4 h. 565
fekvő 566
fekvő 391
fekvő 1450
fekvő 3 h. 61
pusztán fekvő
június hó
kor. ügyvéd
több gazdaság
bérbe adatnak.
Az árver
tekinthetők.
Kelt Zom

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
 köz- és váltó-ügyvéd.
 Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

MALOMBÉRBEADÁS. 2-1

Az első bezdáni gőzhengermalom a tulajdonos megbetegedése miatt azonnal **bérbeadó.** Bővebb felvilágosítással szolgál Zomborban:

GERTINGER ERZSÉBET.

584. szám.
 kig. 1897.

Árverési hirdetés.

Ezennel közzétételük, hogy a község tulajdonát képező vadászati jog hat évre, vagyis 1897. évi augusztus hó 1-től 1903. évi július 31-ig községünk házában **folyo évi június hó 24-én délelőtt 9 órakor** a legtöbbet ígérőnek bérbe adatik. Írásbeli és utóajánlat nem fogadtatik el. A többi feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők. Szántóvan, 1897. évi május hó 24-én.

Odry Andor, **Vörös János,**
 jegyző. bíró.

1131. szám.
 kig. 1897.

Pályázati hirdetés.

Alulirt község elüljárósága részéről ezennel közhírré tételük, miszerint Kis-Hegyes községben egy gyalogrendőri állás van üresedésben.

1. A gyalogrendőr évi fizetése 200 frt készpénz havi utólagos részletekben, melyből rubázátát is beszerezni köteles.

2. A pályázó csak kifogástalan erkölcsi magaviseletű kiszolgált katona vagy honvéd lehet a 40 éves korig.

3. A pályázó orvosi bizonyítványával köteles igazolni egészségese voltát.

4. A pályázatok **folyo évi június hó 20-ig** adandók be az elüljárósághoz címezve, mellékelve az erkölcsi és orvosi bizonyítványokkal, az életkor igazolása elegendő, ha az az elüljáróság részéről az erkölcsi bizonyítványban foglaltatik.

Kelt Kis-Hegyesen, 1897. évi június hó 1-én.

Czirák József, **Csernik Benus,**
 jegyző. 3-1 bíró.

51. szám.
 kig. 1897.

Pályázati hirdetés.

A zombori kerületi betegsegélyző pénztárnál üresedésben levő és 500 forint évi fizetéssel egybekötött pénztári ellenőri állásra pályázat hirdettük, miért is felhívjuk ezen állást elnyerni óhajtok, hogy kellőleg felszerelt folyamodványait alulirtotthoz **folyo évi június hó 15-ének délutáni 5 órájáig** adják be, mivel a később benyújtott folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Figyelmeztetnek folyamodók, hogy az ellenőri állást elnyerő tartozik 500 frt készpénz biztosítékot adni, avagy ennek megfelelő és elfogadható ingatlanra a biztosítékot a pénztár javára saját költségén telekkönyvileg biztosítani, illetve biztosítékképp bekebelezni tartozik. Zomborban, 1897. évi május hó 26-án.

Ehrlich Nándor,
 ig. elnök.

3-2

Hirdetés.

Alulirt mint kiskoru Bunyi Gyula részére gyámhatóságilag kinevezett vagyonkezelő gondnok, ezennel közhírré teszem, hogy a zombori 10. sz. tjkönyvben A. 7 alatt foglalt, néhai **Bunyi Károly hagyatékát** képező ingatlanokból, a következő birtokrészletek, u. m.: 6679-6681 hrsz. első szülő tábl. fekvő 643. sz. a. ház és 4 hold 192 ö, 6682-6693 hrsz. első szülő tábl. fekvő 644. és 645. sz. a. házak és 4 h. 565 ö, 6699 hrsz. első szülő tábl. fekvő 566 ö, 6701 hrsz. első szülő tábl. fekvő 391 ö, 6705 hrsz. első szülő tábl. fekvő 1450 ö, 6875 hrsz. első szülő tábl. fekvő 3 h. 615 ö, 24639 hrsz. nyugoti gradina pusztán fekvő 6 h. 511 ö szántó **f. évi június hó 11-én pénteken d. e. 10 órakor,** ügyvédi irodámban a következő, esetleg több gazdasági évre, nyilvános árverésen haszonbérbe adatnak.

Az árverési feltételek nálam bármikor megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1897. évi június hó 3-án.

Dr. Grüner Samu,
 mint vagyonkezelő gondnok.

Haszonbérbeadási hirdetés.

Ó-Morovicán a nagyvendéglő az uri kaszinó helyiségeivel együtt 3 vagy 6 évre bérbe adandó. Bővebb értesítést **Ungár Benjámint** ad Ó-Morovicán.

Pályázati hirdetés.

Uj-Verbász községében a 300 frtnyi havi utólagos részletekben fizetendő évi fizetéssel javadalmazott községi II-od irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek. A megválasztandó tartozik a végrehajtási teendőket is végezni. Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám **folyo évi június hó 25-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert az azontul érkezőket figyelembe nem fogom venni. B-Kulán, 1897. évi május hó 25-én.

Dr. Széchenyi Tamás,
 főszolgabíró.

3-1

314. szám.
 1897.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíróság 1895. évi 6442. és 6441. számú végzése következtében dr. Gombos Ignác ügyvéd által képviselt Buzadsin Dáma és társai javára Kanurits Váza és Stojsits Jován ó-szapári lakosok 274 frt 8 kr és 274 frt 8 kr s járulékaik erejéig 1895. évi november hó 10-én foganatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 1493 frtra becsült 6 ló, 3 kocsit, tehén, sertés és gabonaműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az apatini kir. bíróság 4201/1897. sz. végzése folytán 226 frt 21 kr hátralékos tökékövetelés, ennek 1895. évi február hó 5-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 84 frt 65¹/₂ krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Ó-Szapár községében leendő eszközölésére 1897-ik évi június hó 15-ik napján délelőtti 10 óra határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Apatinban, 1897. évi május hó 26-án.

Oláh János,
 kir. bir. végrehajtó

356. szám.
 bv. 1897.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 3465/polg. 1897. számú végzése által Szeregi Józsa kulai ügyvéd által képviselt Kichler Katalin kulai lakosné javára Riszties Száva lalittyi lakos ellen 300 frt töké, ennek 1896. évi augusztus hó 1-5 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 56 frt 64 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 510 frtra becsült lovak, kocsik stb. ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 2684/1897. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Lalityon alperes lakásán leendő eszközölésére 1897. évi június hó 22-ik napján délutáni 3 óra határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1897. évi május hó 25-én.

Váczy János,
 kir. bir. végrehajtó.

1064. szám.
 1897.

Pályázati hirdetés.

Pacsér községben betegség folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Folyamodó köteles kimutatni:

1. hogy magyar honpolgár;
2. védkötelezettségének megfelelt, a 60 évet be nem töltötte;
3. irni, olvasni tud;
4. kifogástalan előéletű.

Előnyben részesülnek kiszolgált csendőrök és altisztek.

Evi fizetés 300 forint havi utólagos részletekben, felszerelést az elüljáróság, ellenben a rubázatot sajátjából tartozik fedezni.

Felszerelt kérvények **folyo évi június hó 15-ig** alulirtotthoz elüljárósághoz nyújtandók be.

Kelt Pacséron, 1897. évi május hó 30-án.

Bogyó Ödön, **Tokai Lajos,**
 jegyző. 3-1 bíró.

3470. szám.
 kig. 1897.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó Sztanisics községben elhalálozás folytán üresedésbe jött és 400 frt fizetés és 100 frt lakbérrel javadalmazott segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom az ezen állást elnyerni óhajtok, miszerint képesítéssel igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyo évi június hó 25-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később beadottakat figyelembe venni nem fogom.

Zombor, 1897. évi május hó 31-én.

Tárczay,
 főszolgabíró.

3-1

792. sz.
 tkvi 1897.

Árverési hirdetés.

A hódásági kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az I-ső bácsi segélyszövetkezet végrehajtónak Németh Matia Kolarits Sztipánné végrehajtást szenvedő elien 100 frt tökékövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbíróság) területén lévő, Bács községében fekvő, a bácsi 93. sz. betétben A. I. 123. r. sz. 69. ö. i. sz. alatt foglalt Németh Matia Kolarits Sztipánné végrehajtást szenvedett, valamint Németh Gergely, kiskoru Németh Márton, kiskoru Németh Janka, kiskoru Németh Ferenc és kiskoru Németh Mária nevével álló s az 1881. 60. t. c. 156. §. d) pontja értelmében egészben elárverezendő ingatlanra a Németh Matia Kolarits Sztipánnét, kiskoru Németh Márton, kiskoru Németh Janka, kiskoru Németh Ferenc, kiskoru Németh Máriát illető fele részre: özv. Németh Antalné Bukinacz Janka javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül 400 frt kikiáltási árban, — és az ugyanezen betétben A. II. 1130/1. és 1130/2. r. sz. alatt foglalt ugyanazok nevével álló s az 1881. évi 60. t. c. 156. §. d) pontja értelmében egészben elárverezendő ingatlanra: a Németh Matia Kolarits Sztipánné, kiskoru Németh Márton, kiskoru Németh Janka, kiskoru Németh Ferenc és kiskoru Németh Máriát illető fele részre: özv. Németh Antalné Bukinacz Janka javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül 407 frt kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi június hó 19-ik napján délutáni 3 órakor Bács községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10% át, vagyis 40 frtot és 40 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1897. évi március hó 18-án.

A hódásági kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Az előkelő világ arczépitője a

Királynő arczéme,

mely hatásánál fogva fölülmul minden eddig ismert arczépitő szereket.

Ártalmas alkatrészekből ment, nem tartalmaz zsiros anyagot, a bőr által teljesen felszívatik. Rövid használat után eltávolít az arcról minden börtisztítást, u. m.: szeplőt, májfoltot, pörpörést, mitesszert stb., a bőrt fénytelen simává és hófehérre teszi. Nappali használata megújítja az arcbőr s szel és hideg káros hatásából. Igen alkalmas színházak és estélyekre, mivel a holgypor általa jobban tapad és az arcon állandóan megmarad.

EGY TÉGELY 70 KR.

Királynő crème szappan,

melynek alkatrészei a Királynő arczéme-el szoros összefüggésben vannak a bőrnek simaságot, üdöséget kölcsönöz. Kiváló jó illatánál fogva legelső toilette szappan. **Egy darab 50 kr.**

„Mivel hasonló névvel teljesen értéktelen és ártalmas utáznak vannak, minden tégely vedjégyemmel van lezárva.” Egyedül kapható!

TEMESVÁRY JÓZSEF
 Angyal-gyógyszertárban ZOMBORBAN.

52-23 Postai megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bresztovác községében lemondás folytán megüresedett 220 frt évi fizetés 120 frt lótarási átalánnyal javadalmazott lovasrendőri állásra ezennel pályázat irat ki.

Ezen állásra csak egyén alkalmazható, a ki:
 a) magyar honpolgár;
 b) védkötelezettségének megfelelt, a 24. életévét betöltötte, a 60-at pedig el nem érte;
 c) feddhetlen erkölcsű és teljesen rovatlan előéletű;
 d) teljesen egészséges;
 e) írni és olvasni tud és a községben divó német és szerb nyelvet bírja.

Az alkalmazásnál elsőbbség adandó:
 1. Az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek s kiszolgált állami esendőöröknek.
 2. A hadsereg s honvédségnél kiszolgált egyéneknek.

3. Kifogás nélkül rendőrségi szolgálatban (nem felelős öri minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek.

4. Végül előnynek tekintetik a szolgálati magyar nyelvnek szó- és írásban való bírása, valamint a nót-lenség.

Fenti körülmények és előnyök közokiratokkal igazolandók, az egészségi állapot törvényhatósági orvosi bizonyítvánnyal olyképp igazolandó, hogy a szellemi és fizikai állapot és főbb érzéseknél, hallás és látásnak teljes bírása is kitűnjék.

Pályázati kérvények fentiek szerint okmányolva alulírt előjárásához **folyo évi junius hó 10-ig** benyújtandók.

A ruházatot és a lovat a rendőr sajátjából tartozik fedezni; a többi feltételek alulírt előjárásnál bármikor megtudhatók.

Kelt Bács-Bresztovác, 1897. évi május hó 17-én.

Zányi Félix, Vogl József,
 jegyző. 3-3 bíró.

1044. szám.

kig. 1897.

Árlejtési hirdetés.

Pacsér község elüljárósága részéről ezennel közölni szeretnénk, miszerint a községi iskolának egy tantsal-remmel való kibővítésére vonatkozó építési munkálatai **folyo évi junius hó 20-ik napján** a község-házánál reggeli 9 órakor kezdődő nyilvános árlejtésen a legutányosabban vállalkozónak átadatni fog.

Kikiáltási ár 1630 frt 89 kr. Vállalkozók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt 160 frt bantpénzt letenni, a terv, költségvetés és az árlejtési feltételek mai naptól kezdve alulírott jegyzőnél bármikor megtekinthetők.

Pacsér, 1897. évi május hó 27-én.

Bogyó Ödön, Tókai Lajos,
 jegyző. 3-2 bíró.

4280. szám.

kig. 1897.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye palánkai járásába kebeleztet Nemet-Palánka községében egy, évi 400 frt készpénz havi utólagos fizetéssel javadalmazott rendőrvetői állás tüfölt meg.

Pályázati kérvények **folyo évi junius hó 14-ig** alulírott főszolgabíróhoz küldendők.

Pályázók igazolni kötelesek, hogy:

a) magyar honpolgárok;
 b) védkötelezettségüknek megfelelték, 24. életévüket betöltötték, a 60-ikat el nem érték;
 c) feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan életűek;

d) teljesen egészségesek;
 e) írni, olvasni tudnak és a községben divó német nyelvet szóban bírják, ezenkívül, hogy a magyar nyelvet szóban és írásban oly tökéletesen tudják, hogy azon az előirt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek legyenek.

Palánkán, 1897. évi május hó 28-án.

Hipp Dezső,

főszolgabíró.

Hirdetés.

Sztanisics község-házában öt szobának kifestése elhatároztatván, felhivatnak mindazok, kik ezen munkálat teljesítésére vállalkozni óhajtanak, hogy mintakönyvek bemutatásával ajánlataikat **folyo évi junius hó 5-éig** bezárólag a községi jegyzőnél adják be személyesen, vagy megbízott által.

Az elüljáróság.

2327. szám.

kig. 1897.

Pályázati hirdetés.

Mohol nagyközségben ujonan szervezett községi II. orvosi állásra pályázatot hirdetek.

A községi II. orvos javadalmazása:

1. 500 frt évi fizetés,
 2. 30 frt utiatalány,
 3. az első orvos részére szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhívom az ezen állásra pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 9., illetőleg az 1876. évi XIV. t. c. 43. §-ában előirt képeséget igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket alulírtához **folyo évi junius hó 15-ig** adják be.

Kelt Zentán, 1897. évi május hó 25-én.

Dr. Mikosevits Kanut,

főszolgabíró.

2-2

BITTERMANN NÁNDOR és FIA
 KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
 A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
 Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.
 Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

A Zombori Kerékpár-Egyesület felügyelete alatt álló
Attila-kerékpár
 egyedüli gyári raktára Bács-Bodrogh vármegye részére
POCK LÁSZLÓ
 ZOMBORBAN.
 A zombori kerékpár-egyesület szállítója. — Javitóműhely saját házban.
 Üveg, porcellán, lámpa, majolika, luxus- és khinaezüst diszárak gyári raktára.
 Vidéki megrendelések 24 óra alatt pontosan eszközöltetnek.
 Attila-kerékpárak gyári áron kaphatók. Árjegyzék ingyen és bérmentve.
 Vidéki fiókraktárain: Baja, Szabadka, Ujvidék, Zenta. *—17

ÓRIÁSI SYMPHONION ZENÉLŐ-AUTOMATÁK.

Scherer Ferenc
 butorkereskedő
 ZOMBORBAN, fő- (Kossuth) utca.
 Ajánlja dusan felszerelt
BUTORRAKTÁRÁT.
 ÜVEG-, PORCELLÁN-, TÜKÖR-
LÁMPA-ÁRUKBÓL
 nagy készlet. 5-3

ÓRIÁSI SYMPHONION ZENÉLŐ-AUTOMATÁK.

Kerékpár-sport
 kedvelők
 figyelmébe!

Legujabb
97-es
kerékpárok!

Évek óta fenálló kerékpár-raktárom ujólag a leghirvevesebb gyártmányu
kerékpárokkal
 felszereltem; vannak angol, francia, német és stajeroszági kerékpárjaim és alkatrészek.
Tanítás ingyen. — Használt gépek becseréltetnek.
 Kellemes fizetési feltételek!
 Olcsó árak. — Legmegbízhatóbb bevásárlási forrás. — Javitások olcsón és gyorsan.
 Egy használt
 női és férfi kerékpár
 olcsón eladó.
 Kiváló tisztelettel
Teltsch Gáspár.

Egész
 Fel evi
 Negye

A lap
 illető
 szerkesz
 a laptul

Egyes sz

József

Igaz ó
 arról a hirt
 hetni a kir.
 kir. herceg
 részét látog
 magyar lek
 Természeté
 szereti, azt
 szeretni. Józ
 családját a
 hatja át, itt
 elválaszthat
 földjéhez, is
 gondolkodás
 magyar is
 szeretetével
 fenséges sze

Zombor
 látja, hogy
 itt időzik a
 kiáltja a fen
 töltse minél
 vigye magav
 tántoríthatlan

József k
 tudósítást ho

Falrag
 telét, mire a
 — örömmel
 ség nélkül.
 képe volt a
 hatóságok te
 István főispá
 ifj. Vojnits I
 plébánost, K
 perest, Fisch
 törvényszék
 bíró, Web
 árvaszéki elh
 igazgatót, G
 igazgatót, S
 Nikáz kir. tar
 előkelőségei
 huszárak kép
 honvédrnagy
 küldönc altis
 Pont 3 óra
 jövő vonat, n
 kir. herceget
 a vonat s fel
 az egybegyűl
 Azonnal elő
 után dr. Voj
 Gyula polgár
 get. József k
 külön-külön
 ugymond —
 jött falai köze
 tatást. József
 Vojnits István
 bemutatta —
 valamint a tö
 vendég a főis
 sortól kisérve
 hajtatott. A ki
 alezredes főpa
 cs. és kir. ka
 itt voltak tov
 rületi parancs
 tisztjével, Bo
 ezredparancsn
 honvédhuszár

A megér
 vonult s röv
 kíséretével se

Végig sé
 utcán s hossz
 Az estét
 alezredes, seg
 parancsörtszt
 „Vadászkürt”